

Takole so pionirji celjskih in okoliških šol proslavili praznik rojstva socialistične domovine

INTERVJU S PREDSEDNIKOM OKRAJA TOV. JERMANOM

Kljub kritičnim predvidevanjem bomo dosegli planske naloge

Naše uredništvo je zaprosilo predsednika Okrajnega ljudskega odbora Celje, tov. Rika Jermana, da nam odgovori na nekatera vprašanja v zvezi z izvrševanjem družbenega plana.

Predsednik Jerman je naši želji ustregel.

Polletni obračuni so pokazali, da v nekaterih gospodarskih panogah niso dosegli pričakovanih proizvodnih uspehov, ki jih je predvideval okrajni družbeni načrt. Je v povečani skrbi okrajnega in občinskih odborov, pristojnih svetov, organov družbenega samoupravljanja in političnih organizacij v drugem polletju zabeleženo konkretno izboljšanje?

Polletni obračuni gospodarskih organizacij in njihova primerjava s predvidevanji letošnjega družbenega plana so, kot je znano, pokazali glede večine nalog znatnejša odstopanja. Pri tem niso bili toliko zaskrbujoči podatki o nedoseganju količinske in vrednostne realizacije, saj je znano, da ta v I. polletju ne daje povsem realne slike.

Kritičnejše pa je bilo odstopanje gospodarske prakse v podjetjih od ostalih določil družbenega plana. Družbeni organi upravljanja okraja in občin so zato v svojem delovanju stremeli predvsem po vsklajevanju teh disproporcij, ki so: prekomerno zaposlovanje delovne sile pri enakem ali celo zmanjšanem obsegu proizvodnje, slabo gospodarjenje z delovnim časom, pomanjkanje skrbi in potrebnih ukrepov za boljše organizacijo dela ter varnost pri delu, pogrešali smo tudi zavestnega hotenja in dejanja

za boljše delovne in življenjske pogoje zaposlenih. Vse delovanje teh družbenih organov upravljanja je bilo v tem, da so analizirali pojave in ponovno presojali realnost planskih predvidevanj ter da so priporočili gospodarskim organizacijam boljše realizacijo do konca leta. Kot vidite, se končno rešitev večine problemov proizvodnje ustavi na gospodarski organizaciji sami — oziroma na kolektivu in njegovih organih upravljanja.

Brez dvoma je reševanje gospodarske in ostale družbene problematike na ravni občine in okraja zelo nujno, če ho-

čemo doseči harmonični razvoj komunalnega sistema. Toda brez vsestranske vključitve delovnih kolektivov v to dogajanje, ostaja marsikdaj le pri sicer koristnem ugotavljanju, toda brez močne rešitve. Pobude, ki so jih dajali zlasti zbori proizvajalcev, so zaradi šibke povezanosti in skoraj popolne odsotnosti »zborov volivcev in proizvajalcev« ostale v marsičem neuresničene.

Rezultate teh analiz so obravnavala skoraj vsa podjetja, predvsem večja. Povsod tam, kjer so kritični analizi lastnega dela v podjetju sledili tudi konkretni ukrepi, bodo rezultati takih prizadevanj gotovo ugodni, kajti že samo spoznanje, da moramo vsak na svojem delovnem področju neposredno ukrepati in delati, če hočemo, da bo boljše, pomeni uspeh.

(Nadaljevanje na 3. strani)

S SEJE LJUDSKEGA ODBORA CELJSKE OBČINE

Perspektivni načrt preskrbe je sprejet

Pred dnevi je bila redna seja Občinskega ljudskega odbora v Celju. Po ločenih sejah obeh zborov so se odborniki zbrali še k skupnemu zasedanju, kjer so vskladili nekatere sklepe ter odločili o nekaterih imenovanjih.

Ko so v prvem delu zasedanja obravnavali predloge komisije za predpise in organizacijska vprašanja, so sprejeli sklep, po katerem so spriči priključitve bivše vojniške občine k celjski razveljavili vse odloke, ki jih je sprejel uklenjeni ljudski odbor Vojnik ter uveljavili na priključenem območju odloke celjske občine.

Med osvojenimi predlogi za blagovni promet in turizem je prav gotovo najvažnejši perspektivni plan preskrbe celjske občine. Ta načrt ima namreč namen zagotoviti redno, zadostno in kvalitetno preskrbo prebivalstva, zlasti v strnjem področju mesta, z najvažnejšimi življenjskimi artikli. Hkrati s tem pa ta načrt predvideva več ukrepov in akcij za odpravo občasnih motenj v preskrbi, ki povzročajo poleg pomanjkanja posameznih vrst blaga še neupravičeno dviganje cen. Perspektivni načrt preskrbe ima več poglavij. Tako govori prvo o organizaciji preskrbe, drugo o preskrbi s kmetijskimi pridelki, z mesom in mesnimi izdelki, z mlekom in mlečnimi izdelki, s kruhom in ostalimi pekarskimi proizvodi, o preskrbi z mlečskimi izdelki, s pecivskimi izdelki, s kmetijskimi pridelki, s hrano in podobno. Zraven tega pa perspektivni načrt preskrbe zajema še plan investicij. Zelo hvaležno je poglavje, ki nakazuje ukrepe in akcije, ki se naj

izvršijo za najboljšo realizacijo sprejetega perspektivnega načrta.

V tem delu zasedanja sta oba zbora sprejela odredbo o evidenci in kontroli cen v trgovini na drobno ter cen go-

(Nadaljevanje na 2. strani)

PREDSEDNIK TITO ODPOTOVAL V INDONEZIO

V ponedeljek je predsednik Tito s svojim spremstvom odpotoval na uradni obisk v Indonezijo, kamor bo prispel konec tega meseca. Spotoma bo predsednik republike obiskal še nekatere druge azijske in afriške dežele.

Aktivna koeksistenca je že davno postala pomemben činitelj v mednarodnem življenju. Obisk predsednika Tita v azijskih in afriških deželah bo prispeval k nadaljnji krepitvi mednarodnega položaja. Njegov obisk bo nov uveljavljanje gledišča o tem, da je moč mir in zdrave stike na svetu doseči samo z vsestranskim sodelovanjem na demokratičnih načelih.

Zato tovarišu Titu želimo od vsega srca srečno pot v prihodnost, da bo to potovanje rodilo pomembne sadove.

PRED OBČINIMI ZBORI ORGANIZACIJ SZDL

Tri najvažnejše naloge akcijski programi, dobri odbori in sprejem v članstvo

V torek je bil pri Okrajnem odboru SZDL v Celju posvet sekretarjev občinskih odborov SZDL. Na njem so razpravljali o nalogah v zvezi z občinskimi zbori osnovnih organizacij SZDL, ki bodo v celjskem okraju od 7. do 14. decembra.

Predvsem so tri najvažnejše naloge, katerim bodo morale osnovne organizacije Socialistične zveze ob občinskih zbori posvetiti največjo pozornost. Prvič, na občinskih zbori naj bi kritično ocenili dosedanje delo odbora in organizacije ter sprejeli konkreten akcijski program za bodoče delo. Drugič, v nove odbore naj bi izvolili najbolj sposobne in delovne ljudi, premajhne organizacije pa naj bi teritorialno povečali in tretjič, na občinskih zbori bo treba posvetiti nemajhno skrb tudi organizacijskim problemom, med njimi predvsem sprejemu novih članov v Socialistično zvezo.

Poročila na občinskih zbori naj bodo čim bolj konkretna in kritična. V njih mora biti prikazano vse delo odbora in organizacije, doseženi uspehi na raznih področjih in seveda tudi pomanjkljivosti, ki so zavirale uspešnejše delo. Razen pregleda za nazaj je še važnejše, da bodo v poročilih jasno prikazani akcijski programi dela, ki jih doslej osnovne organizacije največkrat niso imele in

zato njihovo delo ponekod ni bilo najboljše. Iz akcijskih programov naj bi bilo razvidno, da je organizacija Socialistične zveze najmočnejša in najbolj množična organizacija, ki usmerja vse naše družbeno življenje v mestu, industrijskih središčih in na vasi. Predvsem bodo morali odbori v svojem poročilu prikazati članom vloge in naloge organizacije, da se bodo člani čutili sodelovne za stanje na svojem področju. Ankete, ki so jih osnovne organizacije že povsod zaključile, bodo odborom pri nakazovanju smeri bodočega dela prav gotovo v veliko pomoč.

Da bo delo osnovnih organizacij še bolj kvalitetno in predvsem konkretno, bodo morale organizacije in članstvo na občinskih zbori posvetiti veliko skrb tudi kadrovskemu vprašanju. Gre za to, da bodo člani na občinskih zbori izvolili v odbore najbolj razgledane, najposobnejše in najbolj delavne ljudi. V nove odbore naj bi izvolili čimveč mlajših ljudi, predvsem takih, ki so se že dobro izkazali pri svojem delu v organih delavskega in družbenega upravljanja, v raznih svetih, v drugih organizacijah in društvih, kakor tudi v raznih združenjih organih. V nove odbore bo treba izvoliti tudi primerno število delovnih žena in kar je najvažnejše tudi na člane Zveze komunistov, ki so bili doslej še vedno premalo zastopani v odborih, ne bomo smeli pozabiti. Le tako, z dobro izbiro novih odborov, bodo organizacije Socialistične zveze postale res avtoritativne in bodo bolj konkretno, kot doslej reševale probleme na svojem področju. Šibkejšje in teritorialno majhne orga-

nizacije bo potrebno združiti. Tako bodo odbori kadrovsko močnejši ter teritorialno večji, kar bo omogočilo kvalitetnejše in bolj kompleksno obravnavanje raznih problemov na svojem terenu. Glede združitve manjših organizacij je težko dajati kakšne recepte, ki naj bi veljali za vse prilike in za vsa področja v okraju. To bodo najlažje storile organizacije same v posameznih občinah, upoštevajoč prilike na terenu. Vsekakor pa drži, da so bile doslej nekatere organizacije teritorialno premajhne ter njihovi odbori prešibki in zaradi tega je njihovo delo šepalo. Da bi organizacije našle pravo vsebino svojega dela, bo primerno, če bo njihov obseg zajemal področje bodisi kmetijske zadruge, bodisi krajevnega ljudskega odbora, v mestih pa področje stanovanjskih skupnosti, ki se sedaj ustanovljajo. Dosedanje izkušnje so pokazale, da je bilo

(Nadaljevanje na 2. strani)

IZVRŠNI SVET LR SLOVENIJE JE SPREJEL OSNUTEK DRUŽBENEGA PLANA LRS ZA LETO 1959

Pred dnevi je na svoji redni seji Izvršni svet LR Slovenije sprejel osnutek družbenega plana LRS za leto 1959. Osnutek tega plana predvideva povečanje industrijske proizvodnje za 8 %, kmetijske za 9,4 %, prometa za 8 %, realne osebne potrošnje prebivalstva pa za 7 %.

Ob desetletnici splošne deklaracije o pravicah človeka

Kot je znano, je 10. decembra 1948. leta Generalna skupščina Združenih narodov sprejela Splošno deklaracijo o pravicah človeka v Parizu. Od 58 držav, ki so bile ob tej priliki zastopane, jih je glasovalo za deklaracijo 48, 8 držav se je glasovanja vzdržalo, 2 državi pa sta bili odsotni. Torej proti sprejemu Splošne deklaracije o pravicah človeka ni bil niti en glas.

Letos proslavljajo desetletnico sprejetja Splošne deklaracije o pravicah človeka po vsem svetu zelo svečano. Tudi v Jugoslaviji bo letos ta obletnica povsod še posebej svečano proslavljena. Poleg zveznega odbora za proslavo so tudi v vseh republikah in okrajih imenovali odbore, da bi desetletnico Splošne deklaracije o pravicah človeka čim bolj svečano in množično proslavili. Naši ljudje imajo za to še poseben razlog.

Jugoslavija je aktivno sodelovala pri sprejemanju te deklaracije, sodelovala tudi pri delu komisije za pravice človeka. Pa ne samo to. Pri nas se uspešno izvajajo tudi principi te deklaracije. V Jugoslaviji smo odšli še dlje pri ostvarjanju političnih, socialnih in še posebej ekonomskih pravic človeka.

Deklaracija o pravicah človeka vsebuje trideset členov, ki vsebujejo državljanske in politične pravice, v enaki meri pa tudi ekonomske, socialne in kulturne.

Prva dva člena sta splošna. V njih je rečeno, da se »vsa človeška bitja rode svobodna in enaka po dostojanstvu in po pravicah« ter da »se smejo zato koristiti z vsemi pravicami in z vsemi svoboščinami, ki so razglašene s to deklaracijo, brez vsake omejitve, zlasti glede rase, barve, spola, jezika, vere, političnega ali kakršnega koli drugega prepričanja, nacionalnega ali socialnega porekla, premoženja ali kakršnega koli drugega stanja«. Državlanske in politične pravice, ki so zajete v členih od 3 do 21 deklaracije obsegajo: pravico do življenja, svobodo in varnost svoje osebe; svobodo od suženjstva in tlačanstva, svobodo od mučenja ali surovega, nečloveškega in poniževalnega ravnanja in kaznovanja; pravico, da je vsak človek pred zakonom kot pravna osebnost; enako zakonsko zaščito; pravico na učinkovita pravna sredstva; da nihče ne sme biti samovoljno zadržan, zaprt ali izgnan; pravico na pravično sojenje in javno zaslišanje od neodvisnega in nepristranskega sodišča; pravico, da človek velja za nekrivega, dokler ni njegova krivda pravilno ugotovljena, kakor tudi, da se mu ne sme izreči nobene kazni, težje od tiste, ki se jo je smelo uporabiti v trenutku, ko je bilo kaznivno dejanje storjeno; svobodo od samovoljnega vmešavanja v zasebno življenje, družino, v svoje stanovanje ali dopisovanje; pravico do svobodnega gibanja; pravico na zatočišče; pravico na državljanstvo; pravice, ki se nanašajo na zakonsko zvezo; pravico človeka do premoženja; svobodo misli, vesti in vere; svobodo mišljenja in izražanja; pravico na svobodo zborovanja in združevanja; pravico do udeležbe pri upravljanju in pravico do pridobitve javnih funkcij pod enakimi pogoji.

Členi od 22 do 27 govore o ekonomskih, socialnih in kulturnih pravicah: o pravici do socialnega zavarovanja, o pravici do dela, do odmora in do prostega časa, pravico do življenjske ravni, ki zadošča, da zadovoljuje zdravje in blagostanje človeka, pravico do izobrazbe in pravico do svobodnega udeleževanja kulturnega življenja svoje skupnosti.

Zaključni členi od 28 do 30 priznavajo vsakemu pravico, da v socialnem in mednarodnem življenju vlada tak red, pri katerem bi mogle te pravice in svoboščine doseči svoj polni učinek. Hkrati pa zaključni členi poudarjajo tudi dolžnost posameznika do skupnosti.

Iz našetega prav lahko zaključimo, da v naši državi ni težko uporabljati odredbe Splošne deklaracije o pravicah človeka, saj so z ustavo pri nas vsakomur že zajamčene pravice, ki jih vsebuje deklaracija. Zato bodo naši ljudje 10. decembra še s posebnim zadovoljstvom praznovali desetletnico Splošne deklaracije o pravicah človeka.

-ma-

VISOKA PRIZNANJA KULTURNIM IN JAVNIM DELAVCEM

Predsednik FLR Jugoslavije, Josip Broz-Tito, je ob dnevu republike odlikoval veliko število kulturnih in javnih delavcev. Po nepopolnih podatkih je bilo iz celjskega okraja odlikovanih okoli 50 kulturnih in javnih delavcev. Med temi so bili nekateri odlikovani z visokimi odlikovanji. Pisatelj Fran Roš iz Celja je bil odlikovan z Redom za zasluge za narod II. stopnje. Akademski kipar Ivan Napotnik iz Soštanja je bil odlikovan z Redom dela I. stopnje. Direktor rudnika Zabukovca, ing. Valentin Gostiša in krajni veterinarski inšpektor dr. Anton Kovac pa sta bila odlikovana z Redom dela III. stopnje. Vsem odlikovancem iskreno čestitamo!

Premik delavcev je postal problem

Redna in zakonita obnova delavstva v podjetjih in na drugih delovnih mestih je nujna, saj namesto upokojenih delavcev prihajajo novi, ravno tako tudi družinske, družbene in proizvodne potrebe nalagajo nekatere spremembe, vendar pa je sedanje stanje glede kadrovskih sprememb nemormalno.

V letu 1956 je v naša podjetja prišlo 7575 delavcev, toda v istem času jih je odšlo 7680. Skupno se je torej izmenjalo v podjetjih (da ne govorimo o spremembah na delovnih mestih) nad 15.000 delavcev in delavk. V letu 1957 se stanje ni izboljšalo, saj so podjetja sprejela 8997 in v istem času izgubila 8035 delavcev in delavk. Samo v I. polletju letošnjega leta je po nepopolnih podatkih prišlo v podjetja in na druga delovišča 6567 ter v istem času odšlo 4104 delavcev. Če se do konca leta stanje ne bo izboljšalo, bomo dosegli premik 20.000 delavcev, kar z drugimi besedami pomeni, da je vsak drugi delavec spremenil podjetje.

Nekatere številke nam to stanje vsaj delno razčlenijo, ne povedo nam pa pravih vzrokov. Od navedenega števila je dobilo v prvem polletju od podjetja odpoved 218 moških in 116 žensk, odpovedalo je 163 moških in 346 žensk, samovoljno je zapustilo delo 586 moških in 64 žensk, zaradi drugih vzrokov pa je odšlo iz podjetij 1017 moških in 160 žensk.

S temi številkami smo hoteli samo nakazati resen problem, ki se ga bomo morali še bolj resno lotiti, če se bomo hoteli izogniti posledicam, ki nam jih preko teh številke povzročajo premikajoči se delavci. Nenehno prelivanje iz enega v drugo podjetje in iz enega v drug kraj, povzroča ogromno administrativnega dela vsem, ki imajo s temi delavci opraviti. Nastaja neizračunljiva škoda zaradi izgube delovnega časa, zaradi priučevanja na novih delovnih mestih, zaradi nevarnosti povečanja števila nezdov in poškodb, zaradi novo nastalih stanovanjskih, prehranbenih in prevoznih problemov itd., zaradi česar nas vsak dan boli glava in bo trpelo naše redno delo.

Kje so vzroki?

Nekatere pravijo, da ta premik nastaja zaradi neurejenih tarifnih vprašanj, drugi trdijo, da zaradi stanovanjskih in drugih težav, tretji, da je to posledica neurejenih delovnih pogojev in slabih medsebojnih odnosov, nekateri zopet, da so temu krivi ne-disciplinirani delavci. Takih »da« bi lahko našli še nešteto. Kaj je v stvari res, zaenkrat še ni moč zagotovo trditi. Za en ali drug odgovor bomo morali zbrati podatke in zadevo temeljito analizirati. Dejstvo je, da je problem tu, da nam ustvarja številne težave, da v tem problemu predvsem sodelujejo ljudje in da se bo torej potrebno vendar le dalj časa ustaviti pri njih. To vprašanje ni lahko rešljivo — zahteva namreč temeljitost študija in doslednih ter pravih ukrepov.

V tem premiku smo mi vsi, zato bi bilo prav, da se zanj tudi vsi zainteresiramo! Vsega ne bomo rešili, zlasti pa ne naenkrat, zato vsaj začnimo s tem delom, da ne bomo v prihodnjem letu ugotavljali isto kot ugotavljamo danes.

Franc Kleč

Tudi zdravstvo vključiti v komunalni sistem

ZASEDANJE SKUPŠČINE ZAVODA ZA SOCIALNO ZAVAROVANJE

Pred dnevi se je sestala k svojemu 3. zasedanju skupščina Okrajnega zavoda za socialno zavarovanje v Celju. Najprej so določili sistemizacijo mest za uslužbence zavoda, nato pa so razpravljali o orientacijskem predračunu za prihodnje leto. Ta izkazuje skupnih dohodkov 3,5 milijarde dinarjev, od tega bomo rabili za službo zdravstvenega zavarovanja približno 1,5 milijarde, ostalo pa za izplačevanje pokojnin in otroških dodatkov. Proračun okrajnega zavoda samega pa izkazuje okrog 50 milijonov dinarjev primanjkljaja. Predvidevajo, da bodo ta primanjkljaj pokrili iz rezervnega sklada.

V naslednji točki dnevnega reda je direktor zavoda Milan Loštrk analiziral finančno poslovanje zavoda v preteklih 10 mesecih, pri čemer je ugotovil, da vendar prejemamo, oziroma smo prejeli že letos pol milijarde dinarjev več iz skladov pri republikanskem zavodu za pokojnine in invalidnine, kot smo nabrali prispevkov na področju okraja.

S tem v zvezi je obrazložil tudi glavne principe novih predpisov o financiranju socialnega zavarovanja, o katerih ravno razpravljajo pristojni organi in kateri bodo morali vpoštevati dejstvo, da je v vsej Sloveniji služba socialnega

zavarovanja pasivna za skoro 8 milijard dinarjev.

V živahni razpravi so delegati opozarjali na razne pereče probleme iz službe socialnega zavarovanja in predlagali ukrepe za njihovo izboljšanje. Ker bo prihodnja seja okrajnega zbora proizvajalcev posvečena predvsem vprašanju zdravstvenega zavarovanja je Okrajni zavod za socialno zavarovanje že sestavil kratko poročilo za zasedanje, ki ga je skupščina potrdila.

Navzoči delegati so se zlasti strinjali s tem, da bomo morali zdravstveno službo skladno z zakonitimi predpisi vključiti v naš komunalni sistem in stremeti, da bo na področju posamezne občine tudi organizacijsko in finančno enoten zdravstveni dom. Dosedanji sistem namreč vodi do takih neskladnosti, da je razlika v cenah enakim zdravstvenim storitvam tudi do 200% višja, čeprav ordinira v nekaterih primerih celo isti zdravnik.

Ugotovitve skupščine in ugotovitve na prihodnjem zasedanju zbora proizvajalcev bodo brez dvoma dragocen pripomoček k nadaljnjemu utrjevanju družbenega upravljanja na tem področju.

H. A.

Tri najvažnejše naloge...

(Nadaljevanje s 1. strani)

delo organizacij boljše tam, kjer so zajemale večja teritorialna področja, kot na primer v Zgornji in Spodnji Savinjski dolini. Na posvetovanju sekretarjev občinskih odborov SZDL se je uveljavila misel, da bo treba predvsem združiti teritorialno majhne organizacije v šmarski in šentjurski občini. Po reorganizaciji bo v šmarski občini polovico manj organizacij kot doslej, zato pa bodo le-te teritorialno močnejše in sposobnejše za konkretno in kompleksno reševanje problemov na svojem zaokroženem področju.

Ni manj važne kot druge naloge, o katerih se bodo morali na občinskih zborih tudi temeljito pomeniti, so organizacijska vprašanja. Med njimi je vsekakor najvažnejše — sprejemanje novih članov. To nalogo so organizacije doslej zanemarjale. Zato so sekretarji občinskih odborov SZDL na posvetovanju sprejeli sklep, da bodo osnovne organizacije v njihovih občinah resno pristopile k vključevanju članstva, zlasti mladine, ki je postala polnoletna. Tako menijo, da se bo članstvo povečalo za okoli 20%. V tej akciji bodo uredili tudi marsikje pomanjkljivo evidenco članstva, kar je delno tudi vzrok za sorazmerno nizko število članov v nekaterih organizacijah. Na posvetovanju so bili tudi mnenja, da bi naj v bodoče v članstvo Socialistične zveze predlagale ostale množične organizacije in društva, predvsem pa mladinske organizacije in sindikati. Razen tega je bil sprejet tudi sklep, da bi naj sprejemali in izključevali člane samo na občinskih zborih.

Ce bodo osnovne organizacije Socia-

POMILOSTITEV 2022 OBSOJENCEV

Ob 15-letnici republike je Zvezni izvršni svet izdal odlok o pomilostitvi 2022 obsojencev. Popolna pomilostitev je zajela 839 obsojencev, 1178 pa je bila kazneni znižana. Z istim odlokom je bila nekaterim obsojencem kazneni zamenjana s pogojno ali pa so bile razveljavljene pravne posledice obsodbe.

Prvi jugoslovanski standardi v slovenskem prevodu

Slovensko gospodarstvo je nedavno dobilo slovenske prevode jugoslovanskih standardov (JUS), ki jih že nekaj let izdaja Zvezna komisija za standardizacijo, upošteva mednarodno dogovorjena priporočila glede kvalitete surovin in izdelkov, načinov preizkušnje, glavnih dimenzij raznih sestavnih delov in izdelkov, upoštevajoč pri tem naše domače razmere in potrebe.

Pred vojno je naše gospodarstvo uporabljalo predvsem nemške DIN norme, po vojni pa so nekatera podjetja svojo proizvodnjo naslonila na švicarske, sovjetske, angleške in ameriške norme. Tako stanje bi moglo dovesti do pravega gospodarskega kaosa. Zaradi tega je vse doslej opravljeno delo Zvezne komisije za standardizacijo nadvse pomembno za naše gospodarstvo.

Vsak nov jugoslovanski standard je bil objavljen v srbskem jeziku (v latinici) v Uradnem listu FLRJ in v »Standardizaciji«, ki je mesečno glasilo Zvezne komisije za standardizacijo. Toda pomena standardov so se vse premalo zavedali vsi naši konstruktorji in tehniki in vsi oni, ki bi predvsem morali standarde poznati in jih pri slehernem svojem delu upoštevati.

Zaradi tega je Zveza inženirjev in tehnikov Slovenije s podporo številnih institucij in Izvršnega sveta LRS predlagala, naj bi zaradi boljšega razumevanja in spoznavanja standardov bili jugoslovanski standardi objavljeni tudi v slovensčini. Ta predlog je bil sprejet. Zvezna komisija za standardizacijo je sklenila dogovor z Zvezo inženirjev in tehnikov Slovenije in s Slovensko akademijo znanosti in umetnosti o načinu izdelave slovenskih prevodov standardov, z založbo »Nova proizvodnja« v Ljubljani pa pogodbo glede izdajanja slovenskih izdaj jugoslovanskih standardov.

Vsaka tehnična stroka je dobila posebno prevajalsko skupino, katere člani so strokovnjaki Zveze inženirjev in tehnikov Slovenije, posamezna strokovna društva inženirjev in tehnikov in strokovnjaki Slovenske akademije znanosti

in umetnosti. Nekateri naši tehnični izrazi so se izoblikovali v dosedanjih letih našega tehničnega napredka, prišli so v rabo v praksi in v razne strokovne terminologije. Tehnična komisija terminološke komisije Slovenske akademije znanosti in umetnosti pa že nekaj let zbira gradivo in ga obdeluje ter pripravlja slovar slovenskega tehničnega izrazja. Pri slovenskih prevodih jugoslovanskih standardov imajo važno besedo glede jezikovne pravilnosti prevodov naši jezikoslovci.

Vsi naši tehnični, gospodarski in jezikovni strokovnjaki so se lotili dela pri prevajanju jugoslovanskih standardov v slovenski jezik z vso prizadevanostjo in doslej je prevedenih že lepo število jugoslovanskih standardov. Nastale pa so nove težave, ko so zaradi težkega grafičnega stavka, polnega formul in klisjev odklanjale prevzem slovenskih prevodov jugoslovanskih standardov v tisk kar vse tiskarne, posebno ljubljanske. Izjeme med tiskarnami so: Blaznikova tiskarna, tiskarna Slovenskega poročevalca, tiskarna Ljudske pravice, Triglavsko tiskarno in tiskarno v Kopru. Delovni kolektivi teh tiskarn so se zavedali pomena slovenskih prevodov jugoslovanskih standardov za naše gospodarstvo in so vendarle vzeli po nekaj prevodov v tisk. Toda doslej sta prevzeto delo končali le Blaznikova tiskarna in tiskarna Slovenskega poročevalca, medtem ko imajo druge tiskarne slovenske prevode jugoslovanskih standardov še v delu.

Doslej so bili tiskani že nekateri slovenski prevodi JUS standardov, ki jih je mogoče naročiti pri »Novi proizvodnji«, Ljubljana, Trubarjeva 15.

OBVESTILO

Naročnike, ki še niso poravnali naročnine za leto 1958, naprošamo, da jo takoj poravnajo po položnici na naš tekoči račun številka 605-11-606-1/5-246 ali pa pri Upravi Celjskega tednika, sicer jim bomo morali list ustaviti.

Uprava Celjskega tednika Celje

pogled po svetu * pogled po svetu

Arthur Miller, ki svoje slave ni dobil samo zato, ker se je poročil z Marilyn Monroe, niti ne samo zato, ker je v svojem sporu s komisijo za preiskovanje protiameriške dejavnosti zmagal, je letos napisal izjavo, zakaj je začel s pisanjem dram. Dokler je bil mlad, je verjel v solidnost stvari okoli sebe, verjel, kakor večina Amerikancev, da nekdo skrbi za vse, ne da bi videl kdo; morda nekaj realističen, uravnotežen, praktičen, pošten businessman, poslovni človek. Leta 1929 pa je kazalo, kakor da so tega splošnega skrbnika vrgli skozi okno — prišla je splošna kriza in z njo stiske in zadrege.

Danes nimamo razlogov, da bi verjeli v takega splošnega skrbnika, čeprav vemo za forume in organizacije, ki bi morale skrbeti za to, da ne bi prišlo več do takih katastrof, kakršne je moralo človeštvo v zadnjih desetletjih preživeti. Kaže, da se človeštvo le ne more sporazumeti, da bi poskrbelo za miren razvoj in napredek. Zadnjič smo omenili, da je nekaj upanja za sporazum o vesolju, danes moramo poročati, da je tudi ta šel po vodi kakor mnogi drugi. Iz odbora 18 držav, ki naj bi ta sporazum nekako speljale, je nedanoma izstopila SZ, češ da ne vidi nobenega upanja na uspeh v okviru OZN, dokler ZDA ne bodo spremenile svoje politike. ZDA so si v odboru hotele zagotoviti glasovalni stroj, SZ pa na to ni pristala, in vesolje je ostalo, kakor doslej, nova neznanka za zgodovino človeštva in neskončni prostor, iz katerega človeštvo preti tisoč in ena nesreča. Naša država je pri tem ostala ob strani, kajti spet se je pokazala ne-

izogibnost blokovskih nasprotij in hladna vojna za vsako ceno. Zato nismo glasovali niti za SZ niti za ZDA. To naše stališče je spet ponovno, precizno in odločno poudaril predsednik Tito ob otvoritvi avtostrade in s tem tudi pomen naše republike, ki je te dni obhajala 15-letnico svojega obstoja in svojega zgodovinskega pomena.

Blokovska protislovja so se spet razgalila v zadevi okoli Berlina, za katerega Rusi predlagajo status svobodnega mesta, četudi pod zastavo OZN. Ko je Gromiko izročil zadevno noto v Berlinu ameriškemu ambasadorju Thompsonu, je vsa javnost dobro vedela, da si je Hruščev spet enkrat pridobil prednost na tej žalostni šahovnici hladne vojne. Seveda nota ni bila tako strašna, kakor so na Zahodu pričakovali. Tako nekako kakor sovjetska obluba, da ne bodo več delali atomskih poskusov, če bosta z njimi prenehali ZDA in VB. No, tudi Berlin bodo izročili Vzhodni Nemčiji šele čez šest mesecev. V teh šestih mesecih pa se bo pokazalo, koliko je dobre volje na obeh straneh, predvsem pa se bo moralo pokazati, če je direktni kontakt med Grotewohлом in bonnskimi magnati možen.

Pravijo, da je podpredsednik ZDA Nixon prišel v Anglijo tudi zaradi Berlina. Ruska bomba o Berlinu je namreč tako eksplodirala, da skoraj ni komentarjev. Treba bo torej stakniti glave in potem unisono komentirati. Sicer pa Nixon ni bil preveč prijazen sprejet, kajti Angležem ni nič kaj prav, ker ZDA tako forsirajo Nemce. Ko je Nixon odletel iz Amerike, je od tam prišel glas uglednega predstavnika de-

mokratov Stephenson, ki svetuje Eisenhowerju, naj se vendarle pobota z dejstvom, da je SZ svetovna sila, enaka ZDA, da se je treba z njo pogovarjati na vseh ravneh, da naj Hruščev obišče New York. To je seveda kriva vera za Dullesovo Ameriko, ima pa precej pristašev, predvsem pa je vabljava, ker bi utegnili svet za nekaj časa pomiriti. Seveda, ameriški magnati bodo najbrž očitali Stephensonu, da odpira vrata vragu. Ta vrag je skočil v hrbet ameriškiemu kapitalu v ZAR. Njihov Nikitin v Assuanu že razpravlja, kako bodo porabili Egiptčani 400 milijonov rubljev za jez, odobrenih pa je spet 700 milijonov rubljev za industrializacijo Egipta, ena tretjina potrebne vsote — sodeč po prvem zadevnem egiptovskem planu. To je težko slišati v ZDA, ki so po vojni rade pokazale, da si svet zamišljajo kot ameriško dvorišče, mir pa samo kot pax americana.

Na drugem koncu sveta se je zgodilo nekaj, kar bi lahko imenovali kažipot zgodovine na kontinentu, ki po ogromni večini v zgodovino še ni stopil. V zahodno afriškem mestu Akri sta se sešla predstavnik dveh afriških držav, oba s tako čudnimi imeni, da bi pred dvajsetimi leti komaj v sanjah verjeli, da bosta kdaj na zgodovinski pozornici: Kwama Nkrumah in Seku Ture. Prvi je šef Gane, drugi prvi človek Gvineje. Med obema državama je 560 km razdalje, vmes je francoska Slonokoščena obala. Gana je članica Commonwealtha, kar končno tudi ni mostnica med obema zamorskima deželama. In vendar — ko je Seku Ture bil na slovesnem sprejemu pri lordu Listowelu, britanskem poslaniku v Gani, mu je Nkrumah sporočil, da se bosta obe državi združili, sestavili skupno ustavo, vodili skupno gospodarsko in zunanjo politiko, obenem pa povabili k svoji zvezi še druge svobodne in nesvobodne afriške dežele.

Brez ognja ni dima — nedvomno. Tudi tu je ogenj, ki bo še marsikaj prenašal v afriškem svetu. Francoski Sudan se je baje povabilu Gane in Gvineje že odzval.

Omenimo še škodo, ki jo je utrpela pri zadnjih volitvah KPF, saj je nabrala skoraj 2 milijona glasov manj kakor pri prejšnjem merjenju sil. Gotovo imajo prav tisti, ki očitajo vodstvu KPF, da je izgubilo stik z množicami zaradi tega, ker ni iskalo francoske poti v socializem, ampak se je zaneslo na uvoženi recept za sanacijo francoske družbe.

Naj končamo, kakor smo začeli: Zmešnjava nasprotij in protislovij je tolikšna, da je človeku neobhodno potreben kompas neke določene vere, neke ideje, ki kljub vsemu daje smisel našemu bivanju in delovanju: živeti in delati zato, da bo človek živel zares človeško.

T. O.

Perspektivni načrt preskrbe...

(Nadaljevanje s 1. strani)

stinskih in obrtnih uslug za blago in storitve, ki so pomembne za preskrbo državljanov. In končno so odborniki sprejeli še odredbo o določitvi najvišjih cen na drobno za kmetijske pridelke.

Razen poroštenih izjav in razprave o predlogih nekaterih gospodarskih organizacij za oprostitev plačevanja dopolnilnega proračunskega prispevka sta oba zbora celjske občine razpravljala o analizi zaključnih računov gospodarskih organizacij za preteklo leto.

Na predlog sveta za obrt sta oba zbora potrdila združitev podjetja »Ortopedija« z Okrajnim zavodom za rehabilitacijo invalidov ter pripojitev Klavnice in mesarije v Storah k mesarskemu podjetju »Mesnina« v Celju. Ljudski odborniki so potrdili še predlog sveta za industrijo, po katerem se je podjetje »Pesek« pripojilo Zelezarni Store.

V zaključnem delu ločenih sej so odborniki potrdili pravila o plačah in nagrajevanju v nekaterih zdravstvenih zavodih.

Pod točko razno so najprej sprejeli predlog o združitvi doslej ločenih trgovskih podjetij na veliko »Kolonijske Zivile« in »Potrošnik« v Celju. Novo podjetje bo začelo z delom 1. januarja pri-

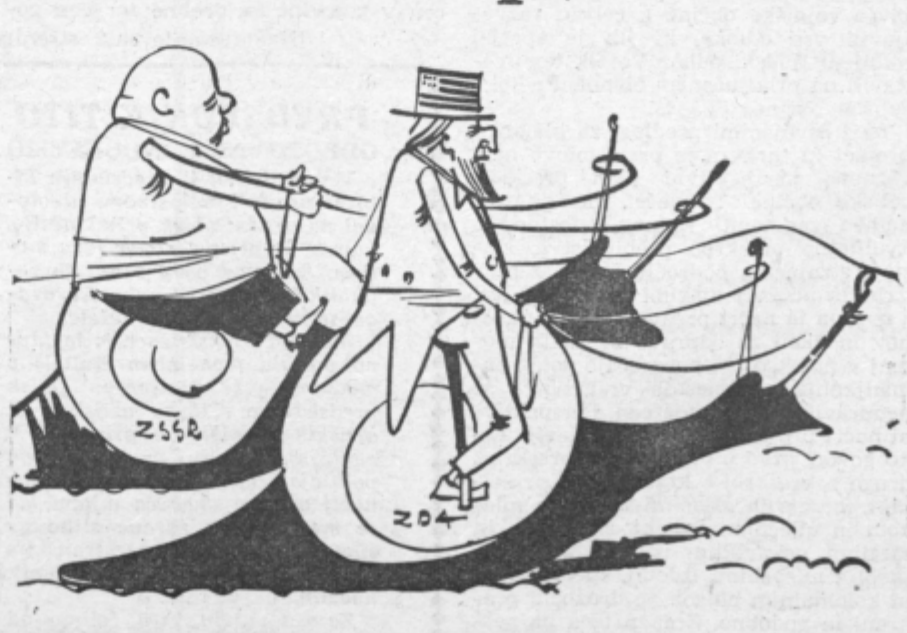
hodnjega leta in bo prevzelo ime »Potrošnik«. Hkrati s tem so se odborniki strinjali z uvedbo likvidacijskega postopka pri »Kolonijske Zivile« in prav tako z zahtevo delavskega sveta trgovskega podjetja »Potrošnik«, po kateri se mora celjska občina obvezati, da bo dosledno plačala vse dolge likvidiranega podjetja »Kolonijske Zivile«. V zvezi s sklepom o ustanovitvi novega trgovskega podjetja »Potrošnik« se nanaša tudi sklep o uveljavitvi novega tarifnega pravilnika, o izvolitvi novega organa za delavsko samoupravljanje in podobno. Po sklepu odbornikov bo do razpisa najbolj odgovornega mesta izvrševal posle direktorja pri novem trgovskem podjetju »Potrošnik« v Celju tov. Stane Zagorčičnik.

Mimo tega so sprejeli predlog o likvidaciji trgovine »Pri zvonu« na Stanetovi ulici. Spričo odpovedi, ki jo je dal lastnik hiše za trgovski lokal, trgovina nima več pogojev za nadaljnje poslovanje.

Pod točko razno so ljudski odborniki z odobravanjem sprejeli vest, da bo celjska podružnica DOZ v kratkem začela z gradnjo novega upravnega poslopja; le-to bo stalo ob Ulici XIV. divizije.

-mb

Ženevski sporazum

Počasi se tudi daleč pride... Upajmo?

Naš mladi rod je praznoval...

Praznik polnoletnosti

Kot so cicibani postali ob prihodu v šolo pionirji in kot so po vseh šolah te dni sprejemali štirinajstletne fante in dekleta v vrste mladinske organizacije,

tako so se tudi vrste enakopravnih državljanov — volivcev pomnožile. Ti mladi ljudje, rojeni tik pred vojno, se kot iz megle spominjajo let, v

katerih so se njihovi očeti in starejši bratje borili na življenje in smrt. Ko pa so začeli zaznavati svet in družbo, so bili že naraščaj mlade domovine delovnega ljudstva. Torej jih po pravici imenujemo povojno socialistično generacijo.

Na predvečer praznika republike so se najboljši iz vrst osemnajstletnikov zbrali v poročni dvorani celjske občine, kjer jih je sprejel predsednik občine tov. Franc Rupret. Prihajali so samozvestno, vendar se jim je na obrazih zrcallila rahla razburjenost. Razumljivo, saj vendar ni vsakdanji dogodek postati enakopraven državljan z vsemi pravicami in dolžnostmi odraslega človeka. Volilna pravica, pravica biti voljen, pravica posegati neposredno v družbeno-politično življenje države, to so reči, ki jih ni mogoče jemati ležerno in brez občutja.

Predsednik občine je mladim ljudem vse njihove bodoče naloge tudi predložil. Na kratko je obrazložil poglobljene probleme občine na področju gospodarstva, družbenega upravljanja, kulture itd. Istočasno pa je izrazil upanje, da bodo mladi državljanji z vsemi silami, z vso gorečnostjo stopili v vrste graditeljev lepše prihodnosti. S posebnim poudarkom je omenil iniciativo mladine Tovarne emajlirane posode, ki je sklenila v prihodnjem letu zgraditi pločnika na Mariborski cesti. Nato je dejal, da celjska komunna v prihodnje pričakuje še več takih lokalnih delovnih akcij naše mladine, ki bodo doprinesle lep delež h komunalni ureditvi našega mesta. Nalog je veliko. Treba bo graditi športna igrišča, nadaljevati izgradnjo športnega kopališča itd.

Na koncu je tov. Rupret čestital mladim državljanom k prazniku in naročil, naj sporočijo pozdrave celjske komunne vsem mladim ljudem v občini. Po njegovem govoru se je med njim in mladimi volivci razvil živahen razgovor — toda zaenkrat še vedno ob pecivu in brezalkoholni pijači.

Med mladimi volivci, ki so letos pridobili vse dolžnosti in pravice državljanov, ter med predsednikom občine se je na predvečer praznika razvil živahen razgovor...

Odložili so pionirske rutice

Mladina celjske občine in okraja je petnajsto obletnico rojstva republike letos še prav posebno slovesno praznovala. V vsem celjskem okraju je bilo na ta dan sprejetih v mladinsko organizacijo okrog 2000 pionirjev. Samo v celjski občini je bilo sprejetih približno 900 pionirjev v vrste LMS. Letos so bili v mladinsko organizacijo sprejeti tudi pionirji višjega razreda osemletk, ki so izpolnili 14. leto starosti.

Posebno slovesno je praznik republike in sprejem pionirjev v mladinsko organizacijo praznovala Tretja osemletna šola v Celju. Dvorana kina Union je bila petkov dopoldan polna mladine, ki je disciplinirano v pritajenem šepetanju težko pričakovala začetka programa. Uniformirani pionirji so se razvrstili na odru. V dvorani so utihnili šepetajoči glasi, z odra je zadonela pesem mladinskega zbora. Sledile so deklaracije, zborne recitacije, govor. In potem najslavnejši del programa: pred oder je prikorakala skupina pionirjev, ki so se zvrstili v dve vrsti. Okrog vratu so imeli pionirske rutice. Pred skupino je stopil zastopnik Občinskega komiteja LMS in pozval pionirje, da odložijo svoje pionirske rutice. Z obredno svečanostjo so mlade roke odlagale pionirske simbole in takoj zatem so slišali novi mladinci iskreno čestitko, pozdrav in poziv, da so s tem trenutkom postali člani LMS in da naj se s svojimi mladimi

močmi vključijo v vrste tisočev mladih graditeljev socializma.

S podobnimi programi so sprejem pionirjev v mladinsko organizacijo praznovali tudi druge šole v naši občini in okraju.

V dvorani Delavskega odra so se na predvečer praznika zbrali petnajstletni fantje in dekleta k svečanosti, ko so bili sprejeti v mladinsko organizacijo...

Intervju s predsednikom okraja...

(Nadaljevanje s 1. strani)

Z ozirom na dejstvo, da nas samo še slab mesec loči do konca leta, Vas tovariš predsednik prosimo, da nam poveste, kakšni so izgledi glede realizacije okrajnega družbenega plana?

Kljub kritičnim ugotovitvam ob polletju pričakujemo, da bomo v globalu dosegli planska predvidevanja količinske in vrednostne realizacije proizvodnje. Upoštevati pa moramo, da je povečanje proizvodnje za 9,5% v odnosu na doseženi nivo v letu 1957 precej težka naloga, saj to povečanje proizvodnje ne bo plod novih kapacitet, temveč zgolj že obstoječih proizvodnih sredstev. Tako bo torej povečanje v največji meri rezultat boljše uporabe proizvodnih pogojev ter večje produktivnosti dela. Ta ugotovitev je seveda povprečna, splošna, ki pa je glede konkretnega podjetja lahko zelo krivična. Tudi samo doseganje ali preseganje plana še ne pomeni vedno zadovoljivega delovanja gospodarskih organizacij. Če prej sem omenil nesorazmerno dvigovanje števila zaposlenih, ki v nekaterih primerih ni opravičljivo na obseg proizvodnje, pa čeprav je le-ta dosežen ali celo presežen. Prav tako bi bilo napačno, če ne bi pri presoji izvršitve plana upoštevali objektivnih dobrih pogojev preskrbe surovin in energije, ki je bila v primerjavi s prejšnjimi obdobji letos zelo dobra. Pa tudi objektivnih težav ne smemo v tej oceni prezreti — moramo jih realno upoštevati, ne pa kot je marsikje običajno, da se jih pretirava in ves neuspeh pripisuje le njim. Brez dvoma so težave v zvezi z obratnimi sredstvi za povečani obseg proizvodnje ter zlasti še široko uveljavljena praksa medsebojnega kreditiranja podjetij, ponekod omejevala gospodarske organizacije pri doseganju večjih poslovnih uspehov. Proizvodnja premoga je v poletnih mesecih morala zaostajati zaradi premalega odjema, pa čeprav smo vedeli, da to pomeni nepotrebno krizo v preskrbi go-

spodarskih organizacij in gospodinjstev na jesen in zimo. Nedovoljni obseg rudniških deponij ter visoki in nepotrebni stroški za deponiranje so onemogočali rudnikom vzdrževati tempo proizvodnje v zimskih in spomladanskih mesecih.

Tudi kmetijska proizvodnja bo dosegla predvideni obseg, čeprav je suša neugodno vplivala na pridelek in kvaliteto hmelja. Čim bodo znani točni podatki o izvršitvi letošnjih planskih nalog na vseh področjih, bosta »Zavod za plan« ter »Zavod za napredek gospodarstva« objavila konkretna in globalna analiza naših prizadevanj.

Ali je pričakovati primanjkljaj predvidenih proračunskih sredstev okraja in občin?

Vsi viri proračunskih dohodkov, razen proračunskih dohodkov iz gospodarstva, so med letom še kar zadovoljivo redno pritekali, zato pričakujemo, da bo stanje ob koncu leta zadovoljivo. Dohodki za proračun iz gospodarstva pa so letos, kot že nekaj let nazaj, v zaostanku. Vzroke za takšno stanje je iskati zlasti v njihovi previsoki oceni. Težava je zlasti v tem, ker se izpad proračunskih dohodkov omejuje v glavnem le na ta vir in so zato prizadevanja proračunskih občin, kjer je sedež večjega števila podjetij, torej tistih, ki bi najbolj potrebovala redno proračunsko poslovanje. V našem okraju bo torej glede tega največ težav v mestu Celju.

Ceprav so proračuni občin in OLO zelo skrženi, saj se iz leta v leto zmanjšujejo možnosti finasiranja materialnih potreb proračunskih ustanov, pa se bo s preudarno in temeljito štednjo vendarle možno izogniti nekaterim proračunskim izdatkom ter tako ublažiti primanjkljaj proračunskih dohodkov. Celjska občina pa bo verjetno morala za kritje primanjkljaja uporabiti svojo 6% proračunsko rezervo, oziroma bo

prisiljena najeti poseben kredit, ki ga bo odplačevala prihodnja leta. Takšni pojavi pa se pri tej občini ne smejo ponavljati iz leta v leto. Zato mora biti naša skupna skrb, da slične primere v naslednjem letu preprečimo tako pri celjski, kot pri ostalih občinah celjskega okraja.

Morda je to vprašanje preuranjeno, vendar nas zanimajo tudi priprave za izdelavo družbenega načrta za prihodnje leto. Posebej bi želeli izvedeti, ali je po Vašem mnenju letošnji družbeni načrt vseboval odpravo pomanjkljivosti, ki jih bo v prihodnjem gospodarskem letu treba upoštevati?

Znano je, da je zvezni družbeni plan že sprejet, republiški pa je v glavnem že pripravljen. Tako bo torej možno našemu okraju in občinam že v decembru pristopiti k diskusiji osnutka našega okrajnega družbenega plana. Priprave so že v polnem teku, mislim glede zbiranja podatkov. V smernicah družbenega plana bomo predvsem težili zagotoviti realizacijo perspektivnega plana in s konkretnimi ukrepi zagotoviti odpravo pomanjkljivosti, ki jih opazujemo pri tekočih analizah izvrševanja družbenega plana. Ker pa je to zelo obširno delo in ker organi ljudskega odbora o predlogu še niso dali svojih misljenj, bo ljudski odbor še v decembru objavil najvažnejše podatke iz osnutka družbenega plana za l. 1959.

Trgovsko podjetje »USNJE«
Celje, Trg V. kongresa št. 4

rabi za takojšnji nastop vojašine prostega trgovskega pomočnika izučnega v manufakturi; lahko je tudi pomočnik začetnik. Plača po tarifnem pravilniku.

Prošnje vložite na upravo podjetja.

Tudi njihovo rojstno leto je 1943

Na predvečer praznika republike je Občinski odbor Zveze borcev NOV kot vsako leto tudi letos pogostil otroke padlih borcev in jih obdaril. Ta majhna svečanost je bila v »Domu Dušana Finžgarja«. V programu je sodeloval tam-buraški zbor iz Celja. Za praznik republike jim je čestital prof. Klinc. Po slavnostnem govoru so mlade ljudi obdarili s praktičnimi darili, potem pa so jim priredili majhno zakusko.

Med otroci padlih borcev je bilo ne-

kaj takih, ki so rojeni isto leto kot naša mlada socialistična republika. Le-te smo povabili pred objektiv, da bi jih tudi vi videli. Obe dekleti sta komaj nekaj dni mlajši od republike.

V vašem imenu, dragi bralci, smo jim čestitali k prazniku in jim želeli, da bi dolgo vrsto let slavili skupaj s svojo domovino tudi svoj praznik. Komu bi to bolj od srca želeli, če ne njim, ki so izgubili svoje očete in matere v boju za našo svobodno domovino.

V polzelski tovarni nogavic 18 novih članov ZKS

K proslavam letošnjega praznika republike so v polzelski tovarni nogavic priključili še proslavo sprejema novih članov v vrste ZKS. Kolektiv, ki šteje okrog 500 zaposlenih, ima že danes 60 članov ZK — le tem se je pretekli teden pridružilo še 18 novih članov (večinoma mladih delavcev), po vsej verjetnosti pa bodo še v letošnjem letu sprejeli kakih 20 novih članov. Zgleda torej, da ta kolektiv gledno dela za pomnožitev

članstva svoje osnovne partijske organizacije.

Topot so nove člane v ZK sprejeli s vso slovesnostjo. Vsak nov član je tudi dobil v dar ličen žepni format Programa. Ker je ta slovesnost na Polzeli vpadla ravno v obletnico smrti narodnega heroja Lole Ribarja, je novim članom ZK predstavil njegov lik zastopnik Občinskega komiteja LMS tov. Knafela.

Plenilci Kocbekovega doma in gorska reševalna služba na Korošici

16. novembra ob 6 zvečer je postaja GRS v Celju sprejela alarm iz Robanovega kota. Vršnik Jože, znani Robanov Jože, je ob pol štirih popoldne slišal klice na pomoč tam nekje iz srede Kocbekove grape ali zahodno od nje. Klice je slišal prav do Travnika.

Ob pol sedmih zvečer se je reševalna ekspedicijska iz Celja odpeljala naravnost v zatrep Robanovega kota in ga v trdi temi, v dežju in srhkem novembrskem mrazu dosegla nekaj čez osmo. Na zvočne in svetlobne signale se iz severozahodnega boka Ojstrice ni odzval nihče. Že je šla od glave do glave misel, da alarm ni bil realen.

Izkazalo pa se je naslednji dan, da Robanov Jože pozna svoj Kot in vse njegove glasove in moči.

Reševalci (Veninšek, Prezelj, Stoklas, Herle, Robnik, Svet, mag. pharm. Gradišnik, ing. Reja, dr. Cetina, profesor Orel), osem iz Celja in dva iz Solčave, so nastopili pot preko Jeruzal v Zvižgovcu, iz dežja v sneg. V Zvižgovcu ga je bilo do kolen, pod studentem se je že spustil prvi letošnji plaz. Pod vrhom je šlo kar trdo, treba je bilo poseči po vrvi, ki jo je do Kokošinekove plošče potegnil ing. Reja. Ob pol enih ponoči so reševalci stali na Molički peči v snežni mečavi in bridkem vetru, ki je vztrajno brisal sledove in spreminjal peči in burje v ledene spake. Ker v nepredirni temi orientacija ni bila ravno na višku, so se reševalci odločili, da prebijejo noč tam, kjer je bil razved še jasen. Nekateri so imeli vsaj vestno, večina pa je bila brez njih, vsi pa seveda brez opreme za zimski bivač. Tako so precepčevali, presedeli in predremali do sedmih zjutraj kakih dve sto metrov od stare, razpadajoče Kocbekove kočice pod Moličko pečjo.

Ko se je zdanilo, je tudi orientacija postala jasnejša — reševalci so odšli proti Kocbekovi koči in ugotovili na pol zametene stopinje. Držale so navzdol nad Kocbekovo grapo, nato pa v skoke, prepaše in drnasti svet levo, zahodno od nje. Neznani povzročitelji sledov so se do Kocbekove kočice spuščali po žlebu, ki drži v smer običajne poti na Korošico. Zato so trije reševalci (Stoklas, Svet, Orel) odšli navzgor proti domu in prispeli na Korošico ob desetih dopoldne. Vrata v dom so bila vložena, notranja pa od znotraj zabarikadirana. Stvar je bila torej jasna — Kocbekov dom je imel goste posebne sorte.

Reševalci Veninšek, ing. Reja, Herle in Gradišnik so med tem v težavnem in tveganem delu ugotovili, da so ne-

znanci pri svojem sestopu kapitulirali in se po svojih sledih vrnili, odkoder so prišli.

Kakšen pa je bil položaj v Kocbekovem domu? Kaj podobnega ta stari in častitljivi planinski dom iz leta 1876 še ni doživel. Mladi obiskovalci, eden iz Kranja, po rodu iz Celja, drugi iz Zagreba, tretji iz Beograda, so bili gosposdarji — ne, plenilci koč, tri ali štiri dni. S težkim kladivom so razbijali vrata, uničili skoraj vso zalogo živil, trgali rjuhe, jih spremenili v ovijaje in vrvi, razmetali in ponesnažili vso posodo, ležišče pa so si znesli v jedilnico. To seveda ni bil navaden vlom, pri katerem storilec vdere, pobere in čimprej po možnosti brez sledu izgine. V kočjo so vdrli, da so dobili zavetje na svojem žalostnem pohodu, ki seveda ni bil planinskega značaja, saj so se namerili čez mejo. Ko so jim moči gorske zime zmedle pota, da niso več vedeli, kje so in kam gredo, so bili seveda povsem navezani na siloma vzeto gostoljubje v lepo in v redu oskrbovani postojanki naše družbene organizacije, kakršna je planinska. Obnašati bi se bili morali kot gostje, ne kot škodljivci, razbrzdanci in vandali. Marsikdo je v sili že vdrl v planinsko kočjo, vzel, kar je potreboval, zakuril, si postal, nato pa kočjo spravil v red in javil, koliko škode je napravil ali pa tudi ni javil. Tem trem kaj takega ni bilo na umu. Reševalci so imeli vtis, da so hoteli tri trije napraviti v kotu nepotrebno škodo, ki je po obračunu znesla vsoto 60.000 din. Potrošili in uničili so mnogo več, kot jim je bilo treba za obstanek.

Res je, da so svoje dejanje takoj obžalovali in obljubljali, da bodo škodo poravnali, vendar bodo to ob svojih premikih težko storili.

Ob 11 dopoldne je iz Solčave po sledih reševalcev preko Zvižgovca s psom Tasom prišel miličnik, da bi izpolnil naloge Tajništva za notranje zadeve okraja Celje in dognal, kako je z reševalci. Ti so namreč obljubili, da bodo do jutra vzpostavili osebno zvezo z dolino, ker radijske zveze celjska postaja GRS še nima. Mlademu miličniku je treba za njegovo dejanje izreči javno priznanje.

Se isti dan popoldne so »ponesrečence« reševalci pospremili v dolino skozi megle in sneg na Pasjih travah, Čmerikovcu in Inkretu do Vodol, kjer jih je spet sprejel dolinski dež. 29 ur so bili reševalci nepretrgoma na nogah, večji del v dežju in snegu brez hrane in brez prave opreme.

Problemi zborovske glasbe pri nas

Zadnje čase ugotavljamo, da naša pevska kultura, in to zlasti na deželi in v industrijskih središčih, naglo pada. Zbori prenehajo s delom, ali pa živijo v povsem drugačnem okolju. Ravno sedaj, v času občnih zborov »Svoboda« in prosvetnih društev je povsod iz poročil razvidno, da zlasti pevske sekcije slabo delajo, če sploh delajo. Seveda je tudi nekaj izjem. Pravijo, da je vzrok temu pomanjkanje pevovalov. Res je to pereč problem, vendar ni glavni. Zborovodja se še ne najde, težje je pa dobiti idealne, predane pevce, ki bi res z veseljem in redno prihajali k pevskim vajam.

Torej je treba vzroke iskati drugje. Eni pravijo, da je nastala nova doba po revoluciji in da se to tudi odraža v glasbi. Če bi to bilo res, zakaj pa so naši partizani v najtežjih časih tako z veseljem gojili slovensko pesem, in to gotovo v težjih okoliščinah kot sedaj. Nikdar nismo čuli partizanov, da bi peli kakšne popevke ali pa jazz glasbo. Pesem jih je bodrila v boju in jih vodila od zmage do zmage. Tako bi tudi danes morala pesem delovne ljudi vzpodbujati k delovnim zmagam in srečnejšemu življenju.

Ko je pred kratkim zasedal Okrajni svet Svobode in prosvetnih društev celjskega okraja, so tudi tam govorili o tem perečem vprašanju. Ugotovili so, da ni dotoka mladine v pevske zbornice in da se pojavljajo ansambli z lahko in jazz glasbo.

Vzrok za nazadovanje naše zborovske glasbe je tudi najbrž v tem, ker so kulturno-umetniška društva in zlasti »Svoboda« svoj delokrog tako razširila, da danes predstavljajo splošno izobraževalno telo in je tako zborovsko petje vrženo ob stran. Napredek zborovske glasbe v naših Svobodah hromi tudi dejstvo, da so v odborih društev predvsem »vsi« ljudje, medtem ko de ansko delajo pri sekcijah le »manjši«. To na vsak način slabi delo sekcij, zlasti še pevskih zborov.

Kje je torej rešitev? Predvsem bo treba v učne načrte naših šol vnesti več obveznega pouka glasbene vzgoje in to

v smeri zborovske glasbe. Po delovnih kolektivih pa bodo morale sindikalne podružnice v večji meri podpirati in propagirati zborovsko glasbo. Tudi tisk in radio bi pri tem lahko veliko pripomogla. Zbrati bo treba obstoječe zborovodje, jih preizkusiti, jim izpopolniti glasbeno izobrazbo predvsem v smeri zborovskega petja. Treba je prirediti zanje obvezne tečaje in jih na teh tečajih izoblikovati v res dobre, sodobne zborovodje. Dati jim je treba spričevala o njihovi sposobnosti in jih nato takoj zaposliti na naših šolah kot učitelje petja. Le tako si bo zborovodja lahko že mladino vzgojil za poznejše dobre in aktivne člane naših pevskih zborov. Le tako bomo rešili našo zborovsko glasbo propada in jo zadržali na tisti višini, ki ji pripada.

Uloga A.

MED NOVIMI KNJIGAMI Roman o Prešernu

Med novimi knjigami, ki nam jih je v zadnjem času izdal založba LIPA v Kopru, bo imel največ bralcev »Roman o Prešernu«, katerega je napisal Ilika Vašte.

Ob prvi izdaji leta 1937 je knjiga zbudila tudi pri kritiki dosti zanimanja, saj je bil to prvi slovenski biografski roman. Se več pozornosti pa so knjigi posvetili bralci. Zanimanje za to delo pa je poraslo, ko je dramatičnejši romana predavaljo Sentjakovski gledališče v Ljubljani (24 predstav v dveh mesecih pred okupacijo in še več po osvoboditvi v Ljubljani in na gostovanjih). Avtorica je skozi leta zbirala vse gradivo o našem največjem pesniku, da bi ga najverjetneje upodobila in približala v prvi vrsti mladini in širokemu krogu bralcev iz ljudstva. Ta cilj je tudi dosegla, saj je

Je najnovejšo sredstvo proti nevičnemu vonju iz ust in majavosti zob. Nudijo lekarne in drogerije.

knjiga, ki je izšla v prvi izdaji v samozaložbi, bila kmalu razprodana.

S tem priljubljenim romanom je začela založba LIPA svojo knjižno zbirko šestih knjig za leto 1938-39. Za pomen je pisateljica roman postavila glede na pripombe kritike in glede na novo gradivo, ki je sedaj znano o pesniku. Ustvarila je z romanom za bralce Prešernovo človeško podobo, v manjši meri njegovo umetniško, notranjo globoko podobo, kakor jo zaznavamo iz njegovih pesmi. Vendar more prav to približati pesnika. V knjigi ga spremljamo skozi leta njegove mladosti do tistih hudih dni ob smrti v Kranju. Ob njem spoznavamo njegove prijatelje: Copa (preizkušen prizor ob smrti prijatelja), Smeleta in Jakona Zupana ter vse tiste okoliščine in pogoje, sluge reakcijskega režima pred letom 1948, zaradi katerih je imel pesnik toliko težav. In ob vsem tem zaživi pred nami Ljubljana predmarčne dobe z nemiskularstvom, malomeščanstvom in intrigami in z vso tisto majhnostjo, ki ji ubijala duha in žrta telo. Da bi bila knjiga bralcem kar najbolj blizu, je tej izdaji dodala pisateljica polnih 10 strani pojasnil in tuji je besede.

Ta »Roman o Prešernu«, katerega je založba okusno oremila (zakaj je priložena slika pesnika, o kateri smo brali dovoljve pripombe glede avtentičnosti), bo prav gotovo zelo razveselil širok krog bralcev. S tem delom je založba uspešno nakazala smer svoje knjižne zbirke, namenjene ljudstvu.

Ob 103. obletnici Prešernove smrti

„Up sreče onstran groba v prsih hrani“

Odlomek iz »Romana o Prešernu«. Izdala v dopolnjenem ponatisu založba LIPA v Kopru.

Leta 1835. Tiak, z dovje, pračna cesta — vse je puhtelo v juljski vročini. Po kosilu je bilo, torej ob času, ko so se ljubljanske gospe in gospodje radi zlekli po zofi, da nekoliko podremlejo, ko se je mlajša generacija zbirala v kavarnah pri biljardu, kvartah in časopisih ter je najmlajši rod »zbijal svinjko« po dvoriščih in v pekočem soncu lovil »diabole« in žogo. Po soparnih kuhinjah je ropotala posoda v velikih umivalnih skledah in služkinjam in pridnim gospodinjam je curjalo pot s čela.

Ulice so bile skoraj prazne. S cilindrom v roki je Cop počasi stopal proti Prešernovemu stanovanju. Katra mu je odprla in čmerni obraz se ji je razvedril, ko je ugledala obiskovalca. Cope je imela, pač zaradi njegove resnosti in priljudnosti, visoko v čišlih. Morda tudi zato, ker ga je poznala že iz otroških let, ko je kot študent v počitnicah sleherni dan obiskoval nekoliko mlajšega Franceta.

»Vedno ste pridni Katra, še v tej strašni vročini!« jo je Cop pozdravil. Katra si je obirala mokre roke v predpasnik in njene modrosive oči — bratove oči — so se smejale.

»Saj moram biti, je že bog tako doletel.«

Odprla mu je vrata v prvo sobo in tiše pristavila:

»France je v svoji sobi.«

Cop je potrkal na druga vrata in jih odprl. V sobi, opremljeni s prijaznim gladkim bidermajerskim pohištvo, je pri mizici poleg okna sedel Prešeren. Podpiral je glavo in zrl proti oknu; pred seboj je imel nekaj razgrnjenih papirjev. Cop jih je videl in se zdrznil: Prešernova odklonjena prošnja za samostojno advokaturu!

Ni se prebodel udarca! Morda ga nikoli ne bo. On, najsprednejši izmed ljubljanskih juristov, starejši kot izbraneč Kaučič! In poleg tega duševni velikan, ki mu nihče ne seže niti do pasu!

Prezrl so ga, imenovali drugega, mlajšega, manj zmognega, čeprav boljše kvalifikiranega. Krivčniki! Ubijalci!

Mirnemu Copu je sveta jeza pogrnala kri v obraz. A ukrotil se je, ko je srečal utrujene prijateljeve oči. Položil mu je roko na ramo in dejal tiho:

»Fusti, France! To so storili ubogi, majhni ljudje, duševni pohabljeni; ti pa si velik človek.«

Prešernove oči so se vlažno zasvetile. Obrnil je glavo proti oknu. Prijateljevo razumevanje in topla sočustvovanje mu je skoraj vzelo oblast nad samim seboj. Ali je prijatelj vedel, slutil, kaj vse je ležalo tu pred njim v mrtvih erkah, v trdem papirju? Ležal je tu poslednji kosček vere v ljudi, v pravičnost na

svetu. Ležalo je tu njegovo poslednje upanje, da zmaga v trdem boju za srečo, za — svojo ljubezen... Julija! Zdaj se mu je odmaknila morda za vedno...

Stisnil je pest. Premočna grenkoba mu je silila iz srca. Nekaj je vstalo od nekod, se pripravljalo, da mu skoči za hrbet, mu stisne grlo... Ali stojim na življenjskem prelomu? Od kod udarec za udarec?

Ozrl se je proti postelji z bidermajersko ukrivljenimi končnicami. Ali ne leži v njej stari, upira vanj stare oči, polne ljubezni in očetovske dobrote, ga gleda tožljivo, izpodbujajoče?

Ne. Stari stric Jožef, ki mu je bil skoraj več kakor oče, je že spomlad zatisnil dobre oči za vedno. To je bil prvi večji udarec. Druga mu je preskrbela odklonjena prošnja.

»Skoraj si ne morem misliti, da bi stari Scheuchenstuel ne bil priložil moji prošnji, 'dobre' besede — seveda po ovinkih. Saj veš, kolikšna jeza sem napravil lansko leto njegovemu sinu s svojim 'Sonetnim vencem'«

Cop je prikimal.

Da, stari Scheuchenstuel! Nekaj tednov je, kar je umrl. Seveda »Sonetni venec« pesnikove prošnje za advokaturu ni podprl. Nasprotno: Koliko prahu je dvignil v Ljubljani! Koliko jeze, sovraštva si je nakopal z njim Prešeren! In kaj je dosegel?

Cop je skrivaj s pomilovanjem pogledal prijatelja. Ali bi mu povedal o tem, kar je čul šušljati? O dogovoru gospe Primčeve s starim Scheuchenstuelom, ko je ležal na smrtni postelji? O dogovoru glede njenih otrok Josefa in Julije? Hm. Nekakšna tajni zaroka — pravilo. Nu, morda ni res... Ne, ničesar mu ne povem. Zakaj bi ga vznemirjal, dovolj je potr. Če je res, bo še prezgodaj izvedel o tem. Kastelic je klepetulja in tako ne bo molčal.

»Kaj pa je s tvojim 'Krstom'«?

Prešeren se je zganil. Odprl je predal in vzel iz njega rokopišni zvezek. Molče ga je podal prijatelju.

Copu so se zasvetile oči. Primaknil je stol in sedel.

Kerst per Savizi. Povešt v versih.

Zamaknil se je v branje. Prešeren je popravljal papirje po mizi. Potem se je ozrl v prijatelja.

»Domisljevali si bodo, da jih hočem potolažiti po viharju, ki sva ga vzburala s črkarsko pravdo. Ali ne? Rekli bodo, da frajrajst snubi cerkev.«

»Ze mogoče,« se je Cop nasmehnil in živomdre oči so s hudomušnim pogledom ošinile pesnika: »Prešeren pred Canosslo!«

»Ker pesnitve ne bodo razumeli!« Grenkoba je zvenela v Prešernovem glasu.

»Preveč zahtevaš naenkrat. Generacija, ki je bila vzgojena v germanskem

duhu, se ne more kar hitro ogreti za tisto, kar so jo naučili zaničevati: za rodni jezik, jezik tlačanov, hlapcev in dekel! Kako bi razumeli umetnine, v njem pisane? Ampak eno je gotovo: Jezik s takšnimi umetninami ne more več umreti.«

Cop je zopet sklonil glavo in bral dalje. Naposled je odložil zvezek in vprašal:

»In konec? Kako si ga zamislil?«

»Nisem se še odločil. Prinesel mi ga morda trenutno razpoloženje, morda tudi — usoda. Sam se čutim kakor Črtomir po izgubljeni bitki.«

Cop mu je resno pogledal v oči:

»Umetnik ni nikdar popolnoma premagan. Umetnost mu vedno še ostane, četudi ga življenje tlači. Celakovskij ima v pismu, ki sem ti ga pokazal, prav: Prešeren naj pesni, potem pesni in zopet pesni — kraginjski, to se razumijo!«

»Ze. Ampak včasih obupavam nad smislom svojega ustvarjanja. Pridejo trenutki, ko se mi dvom prikrade v srce.«

»Nad smislom? Ustvarjanje je samo sebi smisel in namen.«

Pesnik je skomignil z rameni. »Resnica — če gledaš na moje delo z umetniškega stališča. Z narodnostnega in socialnega pa sem sejalet, ki ne doživim želve na svoji njivi.«

»Tvoja mislija ni le prebujanje narodne zavesti in socialnih stremiljenj. Tvoje umetnine imajo še drug namen. Vdahnile so našemu umirajočemu jeziku novo življenje. One so najtehtnejši dokaz, da je naš jezik zmožen zadostiti potrebam najvišje kulture. Dvignil si naš jezik med jezike kulturnega sveta in ga s tem rešil pogina, ki mu je bil pod germanskim pritiskom že zapisan.«

Prešeren je molče zrl v plamenče Copove oči. Globoko so odmevale prijateljeve besede v njegovi duši. Za trenutek ga je prešinil spomin na tisto uro, ko se je privkrat zavedel svojega poslanstva ob izpodbudi prijatelja Andreja Smeleta.

Umaknil je pogled. Oči je na pol zaprl in dejal s trudnim glasom:

»Da, tako sem nekoč razumel svoje poslanstvo. Zdaj pa vem, da je moja naloga še mnogo težja in globlja. Upam, da bodo moje poezije res dvignile lepoto našega jezika. Toda ta lepota mora biti tolikšna, da dvigne narodno samozavest in mu da tisto moč, ki je potrebna za boj proti našemu tisočletnemu sovragu. Pokazati hočem svojemu narodu pot do svobode. In če se mi posreči, pokažem rojakom še višji, najvišji namen človeške boja — človečanstvo... Samo ne vem, če bom vse to zmogel. Včasih imam občutek, da so moje umetnine predrago plačane. Po večini mi jih izvajalci trpijejo.«

Cop ni takoj odgovoril. Nemo je strmel predse.

Ilika Vašte

(Ob premieri Faulknerjevega Rekvijema za vlačugo, 25. novembra 1938)

Balzac iz Louisiane v našem gledališču

So ljudje, ki si žele trpeti... W. Faulkner

vsem svojim tehničnim napredkom postal pravzaprav manjši od nekdanje Helade.

William Faulkner je veliko ime sodobne ameriške literature, ki se ob Hemingwayju še skoraj trideset let veseli časti in lasti, ki ju prinaša literarni »sucees«, v ameriških dimenzijah, Nobelovo nagrado pa je prejel celo nekaj let prej kot Hemingway, veliki idol ameriške »lost generation«, izgubljene pisateljske generacije, ki ima svoje rojstne letnice okoli fin de siècle. Čeprav Faulknerja mnogo prevajajo, ga pri nas povprečni poznavalec in ljubitelj leposlovja pravzaprav slabo pozna. Faulkner na filmskem platnu sodobnosti še ni stopil v zadnji plan, še velja o njem beseda A. Gidea, da je morebiti najpomembnejši ameriški pripovednik, divji mož ameriške literature, ki je napisal grozot polno kroniko svetovne krize, »Sago o ameriškem Jugu«, polno dekadence, rasnega sovraštva, zločinov, perversnosti in groze, zabeljeno s komiko in sardoničnim humorjem, tako da je brutalnost tega velikega teksta še bolj radikalna. Glavno prizorišče je Jefferson, imaginarno mesto, v katerem je dve tretjini črncev. Sprva je bil Faulkner naturalist, njegova zrela dela pa s štejejo v »simbolično-magični realizem«. Ne zadovoljuje se s slikanjem resničnosti družbenega življenja, neusmiljeno grebe za nagoni in brezno človeške duše v skrivnostni svet podzavesti. Freud mu je sploh odgovoril na marsikakšen problem. Zaradi »demoničnosti« teh gotosko-puritanskih romanc so ga močno napadali, češ da njegovo delo raste iz neuravnovešene fantazije blažneža. Faulkner je na te napade odgovoril z izpovedjo ob prejemu Nobelove nagrade (1950), češ, človek bo pretrpel vse, človek bo zmagal, ker je nesmrten. Njegova bolelost in mračnost, njegov pesimizem, njegova grozljivost in tragičnost, ki lega na človeka kot tisto bajeslovno bitje Mora, potekajo torej iz njegove globoke skrbi za človeka, za njegovo odrešitev. Ni čudno, če je njegov »log težak, brezobziren. Literarni zgodovinarji radi zapisejo, da mu običajni stavek obsega 40 strani (Lennartiz, Bab).

V čem je ta veliki problem, ki nam ga je posebej Marjanca Krošl-Horvatovala s svojo Temple Drake Stevensovo v igri z Nancy Mannigoo, ki jo je učiovala Angelica Hiebeclova? Ali bolje, v čem je odrešitev, odrešenje, tista antična kalazis, osvoboditev in sprostitiv? Ali je ta teater predrl čir, ali nas je prislil za novo vrednotenje sveta, ali pa je ta psihoanaliza le nespretna, neupelna, nerodna psihiatrija? Ali z drugo besedo: Faulkner je presvetil duševnost obeh žensk, postavil d agnozo — ali pa je zapisal tudi zdravlilo, dal recept? Nedvomno, dal ga je, drugo vprašanje pa je, če je lek učinkovit, če v resnici zdravi, kaj če ni le mamilo za polajšanje bolečin? Naj kar povem, zdi se mi mamilo in opoj lo. S tem pa nočem reči, da spriči morja gorja ni za dočeno konstitucijo ljudi potrebno in izhod za silo. Ko sem gledal te Faulknerjeve osebe, se mi je zdela, da store vse, kar store, zato, da bi dokazale ta recept, to tezo, da bi jo naredile človeško resnično in umetniško neoporečno. Zato sem imel vtis, da je bila naloga pretežka, preveč »teološka«, da bi nam mogla biti za vsakdanjo rabo, umiljiva, dostopna in sprejemljiva. »Faulknerjanska« misel je takale: V zgodovini človeštva ni bil en sam rabin iz Nazareta, en sam Kristus. Kakor ta, tako so tudi drugi prinesli na svet blagovest miru in ljubezni, ljudje pa jih niso spoznali in so jih križali. Tak Kristus je tudi Nancy Mannigoo: Bolečina sveta je tista, ki bo svet odrešila. Posebna b'tja naj bodo še tako neprimerne in nevedne, si na oče na ramena boleti sveta, »odjemljejo grehe« in postanejo odrešeni človeštva. To krščansko moralno razlaga Faulkner tudi v enem od zadnjih del, v »Priliki« (A Fable, Farabole), romanu, ki ga je pisal devet let in se je z njim povrnil v svoja mlada leta, ko je kot aviatik doživel konec prve svetovne vojne nad Francijo. Roman je zbeegal kritiko in milijone bralcev na obeh kontinentih, priznajo pa mu tudi tisti, ki mu ne pritrjujejo, da je to največji glas, ki prihaja danes iz Amerike. Jedro romana je tudi tu vprašanje, kako premagati zlo na svetu. To je Kristuov pasijon v obliki vojnega romana. Kristus je francoski kaplar s svojimi dvajsetimi apostoli — vojaki, med katerimi sta tudi Peter in Juda. Kaplar noče pomilostitve, marveč gre prostovoljno v smrt med dvema razbojnikoma — skratka novi Testament, ki ga ponuja Faulkner kot sodobno odrešilno bilko nesrečnemu človeštvu. Razsrjeni Veliki Duhoven, ki ga razklada, zanosen in zadihan, kakor čarovnik s svojimi uroki in zagovori, je William Faulkner, ki nam ne z eno samo osebo, ne samo z Nancy Mannigoo, pridiga venomer: »Med boleščjo in ničem je treba izbrati bolest. Samo bojazljivci izberejo nič.« Velika zmota velikega p'atelja pravi Michel Mohr. Nedvomno — zmota.

Priznajmo, da igrati take osebe ni lahko. Vendar je bil lik Hiebeclove impresiven, v dočlenem smislu dogan, igralsko izbrušen in pretehtan, celo mesijansko pretresljiv, čeprav ni obložen s patosom. Kako pa naj njeno žrtev opravičuje normalno misleč in razsojajoč razum? Kako naj se to ujema z besedo Arthurja Millerja, da je velika drama pravzaprav veliko pravoznanstvo, velika pravna zadeva, jurisprudenca v umetniškem oblačilu? Ne, Faulknerjeva moralika je nesporemljiva. Kaj je odrešenje Temple Drakeove res dejanska odpoved zlu, njena izpoved možu in Nancy vse, kar se da narediti in kar je treba v znamenju pravice narediti? Ne. Toda Faulknerju gre samo za resnico, za priznanje resnice, za poklonitev resnici, za pravično delitev kazni ne. Kazen naj prevzame zaničevano jagnje — Nancy. Tako nekako razlaga tudi Miller: Zdaj moramo pisati »Ojdipa«, ki si ne bo izrl oči, ko bo spoznal svoje krvoskrustvo. Ali Hamleta, ki sicer potegne meč pa se ne bori, a se tudi ne odreka borbi, oženi pa Ofelijo, ki seveda ne gre v smrt. Čemu neki, saj imamo odrešnike, redemptores mundi! Da se razumemo: Kriterij resničnosti je tudi pri moralni praksi. In kakor pri drugih resnicah, se moramo vprašati tudi pri tej filozofiji žrtve in odrešitve, koliko je v praksi človeštvu dala, nudila v seriji stoletij, ko so se podirali stari stebri družbe in se postavljale v prahu ruševine se dob nove, gotosko resne, v metafizično strmeče arkade totalitarne krščanske družbe, ki je v znamenju svoje etike in katekizemske moralike učila svoj nauk o zatoru zla po Mesiji, o mističnem telesu — cerkvi in o tem, kako hodi zlo po svetu v podobi zlega duha — satana, ki ga je treba onemogočiti s tem, da se likvidirajo ljudje, v katere se je naselil. Faulkner je nedvomno velik pisatelj že zato, ker se mu je posrečilo, da v teh alegorijah novega Testamenta ni niti smešen, niti ne zagreši »svetoskrustva«, če ga bere krščanski bralec. Kunt groze, apokaliptične groze mu pa po pravici očitajo.

Temple Drake Stevensova je glede na vse povedano vloga silnih dimenzij, težja, kot so podobne osebe v Dostojevskem ali Tolstoju ali pri starih Grkih. Tu je običajna podoba ženske, ki naj živi svoje no.mano življenje, na prvi videz toliko močna, da ji ne bomq prišli do jedra, da se ne bo zlomila, ne bo pokleknila in prosila vsega sveta za odpustanje, s priznanjem: »Morilka sem jaz, ne Nancy!« Kako je živila prej, izvem po ma.em iz analitično grajene drame, kako bo živila poslej? Ali se s tem, kakor pri Dostojevskem, začenja druga povest, »povest o napredujočem obnovljenju človeštva, povest o čim dalje popolnejšem prerogjenju njegovem, o spoznavanju nove, dotlej neznane ji resničnosti? Ali pa je ta spored samo olajšanje vesti, dober sklep, ki se ga ni treba držati? Misterij zla je res neizpržen vrec vprašanj, iz dneva v dan na vseh koncih sveta, pri vseh, kar nas je. Ko sem gledal Marjanca Krošlovo kot nosilko te predpodo vsega človeštva, tega ubogega človeka, ki sicer natanko ve, kako uiti zlu, pa vendarle ne uide, sem imel vtis, da ni bila kos umetniški resničnosti tega Faulknerjevega stvara, čeprav je posegala po vsem svojem igralskem registru. S tem nočem reči, da ni nakazala vseh sestavin te tragične osebnosti, samo intenzivnost izraza se mi ni zdela do kraja pretehtana, ugašena navzven in navznoter. Da povem s staro frazo, premalo je šla iz sebe, preveč je igrala in premalo živila ta kaleidoskop človeške revščine, duhovne in etične bede.

Trpin je svojega Gowan Stevensa upodobil kot neboljgjenca z vsemi kompleksi, prirojenimi in pridobljenimi, za paravanom zunanje maske se je kazal spačeni obraz izgubljenega življenja. Če je Stevens žrtev vrtinca, ki ga ženejo demoni zla nad prepadi izmučene, raztrgane človeške duše in uničene življenjske sreče, potem je odvetnik Gavin Stevens, ne na aš kri od iste krvi, Gowanov antipod, instrument t'ste sile, ki naj zlo razkrije in s tem paralizira, uniči. Marjan Bačko je to nezapleteno, enoimerno, jurispudenco vlogo dovršeno, preprosto reševal, nekaj alter ego dramatika, ogorčen, srdit in stanovitven v svoji veri in pravdi za resnico. Ob strani mu je z ležerno, inteligentno igro nekakega modificiranega deusa ex machina stal v guvernerskem prizoru Pavle Jeršin, manj pomembni vlogi rekvizitnega značaja sta v redu režije Pristav in Dolinar.

Tragedijo je režiral Andrej Hieng, režiser, ki je na naš oder postavil že vrsto težkih, problematičnih del. Imel sem vtis, da bi bil raj ohranil predvsem tisto, kar daje tej drami trajno vrednost, retuširal pa tisto, čemur ne moremo verjeti, čeprav je še tako impresivno povedano, to se pravi, da bi bila v nas ostala realistična psihološka drama brez Faulknerjeve magije, brez njegovega velikega duhovništva, ki štrli iz te silovite, grozljive dramske podobe ameriškega Juga. To se mu ni posrečilo, vprašujem pa se, če je to sploh možno.

T. O.

Kaj je navažalo mlade kriminalce, da so tako trdovratno vztrajali do pogubnega konca, bo morda kdaj pojasnjeno. V glavnem je primer teh mladih zločincev dovolj krepak opomin starešem in družbi, predvsem pa m'adim ljudem samim, ki včasih padejo pod vpliv slabega vzora, slabe knjige in slabih filmov.

iz Celja in zaledja

Živahno proučevanje gradiva VII. kongresa

Po vsem okraju je proučevanje gradiva VII. kongresa v polnem teku. V vseh občinah proučujejo gradivo občinski predavatelji, ki so v pomoč pri študiju v osnovnih organizacijah. V celjski občini obiskuje študij v dveh grupah okoli 80 občinskih predavateljev. Študij obiskujejo enkrat na teden. V osnovnih organizacijah pa proučujejo gradivo na študijskih sestankih enkrat tedensko ali

štirinajstredno. Študij bo trajal do konca aprila prihodnjega leta. V tem času bodo člani Zveze komunistov obdelali vse kongresno gradivo, ki je na občinskih seminarjih strnjeno v 22, v osnovnih organizacijah pa v 11 zgoščenih temah.

Ker je študij kongresnega gradiva zelo važen, je zato osnovna naloga vsakega člana Zveze komunistov, da študij redno obiskuje. Prav tako je zaželeno, da se študija v osnovnih organizacijah udeležijo tudi nekomunisti, zlasti tisti, ki imajo razne funkcije v množičnih organizacijah ali organih družbenega upravljanja, saj bodo tako mnogo lažje opravljali svoje družbene dolžnosti.

-ma-

kronika nesreč

Franc Selih iz Celja je z motorjem padel na Mariborski cesti. Dobil je poškodbo na glavi.

Pri sekanju drv se je vsekval v koleno Valentin Mandelc iz Rečice ob Savinji.

V Smarju pri Jelšah je avto povozil šoferja Ivana Praha iz Ljubljane. Dobil je notranje poškodbe in poškodbe na glavi.

V pretepu so bili z nožem poškodovani Milan Štrajcar iz Zibike in Blaž Začko ter Stefan Špoljar iz Podčetrtna.

Pri padcu si je poškodovala glavo Danica Dolinar iz Slja.

gibanje prebivalstva

V času od 15. do 29. novembra 1958 je bilo rojenih: 60 dečkov in 44 deklic.

Poročili so se:

Bernard Koštomaj, klepar in Matilda Koren, tkalka, oboje iz Celja. Avgustin Urleb, traktorist in Emilija Potisk, pom. delavka, oboje iz Primoža pri Sentjurju. Franc Borovnik, zidar iz Trnovca in Rafaela Jelen, bolnišnica strojnica iz Celja. Alojz Cetina, inženir agronomije iz Podloga v Sav. dolini in Vanda Stefancova, dipl. filozof iz Zaleca. Dragutin Barančič, skladiščnik iz Trbovelj in Elizabeta Vovk, tkalka iz Celja. Frančišek Lipičnik, tesar. delovodja iz Smarja. V Rož. dolini in Olga Kovač, statističarka iz Otmene. Franc Divjak, polj. delavec iz Leveca in Antonija Suhel, polj. delavka iz Laške vasi. Ivan Vreček, rudar in Ida Habič, pom. delavka, oboje iz Celja. Jožef Jazbinšek, avtomehanik in Dragica Roje, gosp. pomočnica, oboje iz Celja. Ivan Petek, strojni ključavničar iz Celja in Veronika Slapnik, uslužbenka iz Trnovca. Pavel Sokoli, vrtnar iz Pine in Ana-Zlata Mohorčič, upokojenka iz Lipe. Edvard Čoklić, ključavničar, pomočnik in Miroslava Krader, delavka, oboje iz Celja. Djuro Kosič, uslužbenec iz Ploč (Makarska) in Stefanija Židarič, poštna uslužbenka iz Celja. Jožef Soline, pom. delavec iz Gorice in Angela Bračun, pom. delavka iz Celja. Jožef Zakonjšek, uslužbenec iz Zaleca in Helena Mlakar, uslužbenka iz Vrbe. Vincenc Jesenšek, delavec in Elizabeta Majcen, administratorka, oboje iz Zadobrova. Fric Apat, pom. gaterist in Rozalija Veber, navajalka, oboje iz Celja. Josip Rogošek, sofer in Marija Brnec, gosp. pomočnica, oboje iz Celja. Stanislav Glavač, čevljar, pomočnik in Ljudmila Šbanc, tkalka, oboje iz Celja. Dragutin Cesar, stroj. ključavničar iz Celja in Ivana Kugler, polj. delavka iz Zavrha p. Galiciji.

Umrli so:

Dragutin Pilič, avtomehanik iz Celja, star 54 let. Martin Cesar, otrok iz Radeč, star 7 mesecev. Frančiška Sraj, upokojenka iz Hrastnika, star 77 let. Srečko Cepin, otrok iz Celja, star 4 mesece. Vilma Kadilnik, otrok iz Slov. Konjice, star 2 leti. Franc Janušev, namestencec iz Celja, star 44 let. Jožef Terbovec, upokojenec iz Radmirja, star 66 let. Franc Podgoršek, knjigovodja iz Petrova, star 52 let. Karl Orel, oseb. upokojenec iz Celja, star 57 let. Janez Dren, vzdrževana oseba iz Zlatec pri Sentjurju, star 85 let. Dragutin Hrčica, kmetovalec iz Desiniča, star 46 let. Franc Čmak, sofer iz Polzele, star 42 let. Viktor Divjak, upokojenec iz Polzele, star 52 let. Marija Herman, upokojenka iz Zaleca, star 73 let. Frančišek Jazbinšek, laborant iz Hrastnika, star 23 let. Terezija Kopačin, posestnica iz Celja, stara 73 let.

V SENTJURJU BODO GRADILI

Z naraščajočo industrijo postaja Sentjur pri Celju vedno močnejše gospodarsko središče in s tem v zvezi postaja stanovanjski problem vedno bolj pereč. Zaradi pomanjkanja stanovanj se mora mnogo uslužbencev in delavcev voziti iz oddaljenih krajev — celo iz Celja. Svet za gospodarstvo pri Oblo se je zato odločil, da bo začel graditi stanovanja v okviru stanovanjske skupnosti in ob sodelovanju obeh industrijskih podjetij, ki nujno potrebujejo stanovanja za tehnični kader. Občinska stanovanjska skupnost bo zgradila 16-stanovanjski blok, obe industrijski podjetji pa enega. S tem bo vsaj delno rešeno stanovanjsko vprašanje v Sentjurju. Vsem pa seveda še dolgo ne bo moč ustreči, saj čaka na občini kar 80 nerešenih prošelj za dodelitev stanovanj.

Nov zdravstveni dom v Šentjurju

Prebivalci šentjurske občine so za 29. november dobili nov in sodoben urejen zdravstveni dom v Šentjurju pri Celju. V njem sta dve splošni ordinaciji in zobna ambulanta, samo čakalnica in pisarna zdravstvenega doma pa zavzema več površine kot prej vsi prostori starega zdravstvenega doma. Približno 3000 pregledov na leto je nujno terjalo nove primernejše prostore, v katerih bi bil mogoče tudi intimen pregled. Uredili so jih v zadržnem domu, vso opremo pa je izdelala Tovarna aluminijastih izdelkov »Alpos«. Nabavili so tudi precej novega instrumentarija, s prejšnjim pa bodo izpopolnili ambulanto na Planini. Navzlic sodobni ureditvi je to v našem okraju najcenejša zdravstvena ustanova, saj vsi stroški ureditve, opreme in še dveh stanovanj ne presegajo 6 milijonov din.

Otvoritvi so — mimo domačih predstavnikov ljudskega odbora, političnih organizacij, podjetij in zdravstvenih delavcev — prisostvovali med drugimi še ljudski poslanec Ivan Kovačič-Efenko, predsednik Okrajnega sveta za zdravstvo dr. Kopač in direktor Zavoda za

socialno zavarovanje tov. Milan Ložnik. Zdravstveni dom je odprl predsednik občinskega ljudskega odbora tov. Peter Hlastec in ga izročil v upravljanje upravniku dr. Svetini. Nato so si gostje ogledali nove prostore in v njem lepo urejeno zdravstveno razstavo in razstavo zdrave prehrane.

Težave socialistične obrti v Preboldu

Malo se sliši o socialistični obrti v Preboldu, vendar bi bilo napak, da bi o njej molčali. V žalski občini je obrt najbolj aktivna in razgibana prav v Preboldu. Tu obratuje kar 8 obrtnih podjetij, kjer je skupno zaposlenih 140 delavcev. Bilo je treba mnogo poizvedati in truda, da so ta, nekaj mala podjetja, preživela vse začetniške težave brez tuje pomoči, samo s svojimi skromnimi lastnimi sredstvi.

Največ težav so preboldska obrtna podjetja imela s knjigovodstvom, ker je primanjkovalo dobrega kadra. Zaradi neurejenega knjigovodstva večkrat de-

lavci niso dobili redno svojih prejemkov in to je povzročalo v kolektivnih velikih nezadovoljstvih. Vse te težave so zdaj odpravljene, knjigovodstvo je obnovljeno in urejeno. Danes se ta podjetja borijo le še s pomanjkanjem poslovnih in delovnih prostorov. To vprašanje pa po sedanjih izgledeh še ne bo kmalu rešeno, kajti vedno večjim potrebam podjetja ne bodo kos samo s svojimi skromnimi sredstvi, brez pomoči občine. Delovni prostori so zastareli in premajhni, poleg tega so večidel last zasebnikov.

Toda kljub omenjenim težavam velja jo izdelki preboldskih obrtnih podjetij na trgu za kvalitetne in tekmujejo celo z izdelki večjih podjetij, ki imajo mo-

Rešitev nagradne križanke

Naša križanka za praznik 29. novembra sicer res ni bila težka, vendar smo toplot dobili le malenkostno število pravih rešitev. Največ prilogavic je reševalcem povzročil nemški nogometni reprezentant RANH (pod številko 39 vodoravno), ki so ga preimenovali v RANO — nekateri pa so ga pisali z dvema N. Nadalje so reševalci pogrešili pri šte. 38 navpično, kjer so namesto MERI zapisali MERA. Pri številki 76 navpično je bil sestavljen križanec sam pogresil (napako ReE mesto RE), vendar je to napako žirija pri reševalcih upoštevala.

Prvo nagrado (2000 din) je žreb dodelil Banič Frandi, Celje, Dečkova cesta.

industrijske mladine. Na prejšnjih sejah je komisija za vajska vprašanja razpravljala tudi o vzgoji in preskrbi gradbeniških vajencev. Prikazala je dovolj kritično sliko, ki bi morala izzvati hitrejšo odločitev za gradnjo vajskega doma v Celju. V tem domu bi nujno morali dobiti prostor tudi vajenci v gradbeništvu, ki danes domujejo skupno s starejšimi delavci gradbenih podjetij in so takorekoč prepuščeni njihovi vzgoji. O teh perečih vprašanjih bi vsekakor moral razpravljati tudi zbor proizvajalcev, ki je prvi odgovoren za dober naraščaj v naših industrijskih in gradbenih podjetjih. Praktično dela za naše vajence največ le Obrtna zbornica, ki se s šolskimi upravami trudi premagovati premnoge težave in jim dostikrat sama ne more biti kos. Pomoč pristojnih forumov je tudi šibka — kot pravijo na zbornici — in sklad za kadre — pravijo — tudi naj ne bi bil tako strogo namenjen. Ne samo za investicije, tudi za učila in učne pripomočke bi morala biti odmerjena primerna sredstva.

Vajenska šola na Ljubljanski cesti v Celju ima 37 % vajencev izven celjskega okraja, vendar pade vso finančno breme na celjsko občino. Toda ali je občina dolžna nositi tako breme, če je v teh celjskih šolah toliko vajencev izven občine celjske občine? Pod okrilje celjske občine spadajo tudi štorska tromečna šola za kovinarje, celjska tromečna šola za kovinsko stroko ter Vajenska šola raznih strok v Celju. Razumljivo je, da se upravitelji teh šol zavzemajo za pokroviteljstvo po okrajnem ljudskem odboru tudi zaradi tega, da bi se potem tu ustanovil neki organ, ki bi imel splošen pregled nad strokovnim šolstvom celega okraja — kar bi bilo nujno.

dernejšo opremo. Zato pa imajo obrtne delavnice vedno več prometa. Tudi enkratno povečanje delovne sile ne bi danes zadostilo potrebam odjemalcev. Več ljudi zaposliti pa je nemogoče, saj so že zdaj delovni prostori prepolni in že zdaleč ne odgovarjajo predpisom higijensko-tehnične zaščite.

14 namesto 26

Na pretekli seji Občinskega odbora Socialistične zveze delovnega ljudstva v Šentjurju pri Celju so sklenili, da bodo vsi vaški odbori SZDL izvedli svoje letne občne zbornice 7. decembra 1958, razen v Šentjurju in Prevorju, kjer bosta 14. decembra.

Sprito vse bolj zahtevnih političnih nalog te organizacije se v tej občini že dalj časa pripravljajo na občne zbornice. Pri tem ugotavljajo dobre oblike dosedanjega dela in pomanjkljivosti, urejajo evidenco članov, plačevanje članarine in si hkrati prizadevajo povečati število članov. Nekateri vaški odbori so že pred volitvami v zadržne svete začeli z akcijo za vključevanje novih članov. Zdj se za to zavzemajo vsi vaški odbori, da bi na občnih zbiorih svečano sprejeli čimveč novih članov.

Na sedanjih vaških sestankih SZDL razpravljajo o gospodarskih vprašanjih, delu vaškega odbora SZDL in dejavnosti društvenih organizacij, pri nekaterih manjših vaških odborih SZDL pa se pogovarjajo tudi o združevanju v močnejše osnovne organizacije. Tako se bodo nova območja vaških odborov SZDL ujemala z območji krajevnih ljudskih odborov, le na območju samega šentjurskega krajevnega odbora bo zaradi obsežnosti terena več osnovnih organizacij. Tako bo v prihodnje v šentjurski občini 14 vaških odborov SZDL namesto dosedanjih 26.

Sedanje skrbne priprave kažejo, da se bodo vaški odbori organizacijsko in kadrovisko utrdili in da bodo sposobni reševati vsa vprašanja na svojih območjih.

Da bi bilo Celje lepše ...

(Nadaljevanje in konec)

Ze v zadnji številki našega lista smo objavili, da bomo drugi del sestavka pod naslovom »Da bi bilo Celje lepše« uvrstili v današnje številko. Tokrat gre za pogled na odgovore, ki so jih učenci osnovnih šol in dijaki nižjih razredov bivših gimnazij napisali v anketo Olepševalnega in turističnega društva. Medtem, ko smo v prvem delu govorili le o prvem vprašanju in se tako seznanili z željami celjskih pionirjev glede ulic, parkov, hiš in podobno, pa bodo danes na vrsti ostala vprašanja in odgovori nanje.

Drugo vprašanje se je glasilo takole: Ali si že opazil, da so nasadi v mestu večkrat preveč poteptani in da nekateri predrzneži uničujejo okrasno dreve? Kaj meni, koga bi morali opozoriti, da se to ne bi več dogajalo?

Odgovori na to vprašanje so bili zelo različni. Res je sicer, da so se dijaki in učenci strinjali, da nasade v glavnem uničujejo otroci, pa so se v predlogih, kaj bi morali storiti, da bi nasadi ostali vedno lepi in čisti, vendarle razlikovali. Tako so predlagali četrtletne sestanke po mestnih četrtih, ali po novem v okviru stanovanjskih skupnosti, na katerih bi se naj pogovorili o njihovem čuvanju. Nadalje so predlagali imenovanje posebnih uličnih poverjenikov, seveda iz otroških vrst, ki bi naj pazili na parke. Nekateri so bili mnenja, da naj bi v nasadih namestili tablice s primernimi opozorili. Tretji pa so menili, da bi na nasade lahko pazili tudi miličniki. Neka mala punčka z druge osnovne šole se je pri odgovoru na to vprašanje takole razhudila: Jaz bi tem grdobam, ki teptajo nasade, navila ušesa ... Večina antikratevcev je bila mnenja, da bi morali o čuvanju nasadov večkrat govoriti v šolah in doma. Mnogi otroci so videli izboljšanje tega stanja v delu pionirskih organizacij. Nek učencev prve osnovne šole je v tej zvezi opozoril na pse, ki se prav tako po-

dijo po parkih in puščajo na njih najrazličnejše sledove. Prav lep je bil odgovor, da bi morali starši vzgajati svoje otroke v ljubezni do narave. Najbolj odločni sodelavci ankete pa so predlagali denarne kazni ne samo za otroke, temveč za njihove starše. In končno, nekdo iz Pomožne šole je zapisal: Odrasli naj dajo otrokom lepši zgled ...

Po vsebini je bilo tretje vprašanje zelo blizu drugemu. Tako se je glasilo: Ali so ti zidovi, popisani z neprimernimi besedami, všeč? Kdo so avtorji teh napisov in kaj bi storil ti, da bi takih čačk v mestu ne videli več?

Niso bili redki dijaki in učenci, ki so odkrito priznali, da so tudi sami večkrat pisali po zidovih. Hkrati s tem priznanjem pa so objavili, da tega ne bodo več delali. Neka deklica z druge osnovne šole je v odgovoru na to vprašanje napisala: Taki dečki, ki pišejo po zidovih, mi niso všeč. Nekdo drug pa se je zavzel za tablice, na katerih naj bi pisalo, da je čiščenje po stenah neprimerno. Za preprečitev pisanja po stenah na so otroci predlagali še denarne kazni. Zraven tega so predlagali več vzgojnega dela doma in v šolah. Dosti učencev je iskalo rešitev tega problema v paznikih.

Četrto vprašanje ankete je bilo: Prav gotovo so ti lepe in čiste ulice bolj pri srcu, kot pa umazane, polne smeti in podobno. Ali si že kdaj opozoril so- učenca ali koga drugega, ki je vrgele odpadke na cesto, da se to ne spodobi?

Pri odgovorih so se vsi strinjali, da so lepe ulice v ponos mestu in ljudem, ki v njem prebivajo. Neka dijakinja tretjega razreda bivše prve gimnazije je napisala: Mnenja sem, da dobro vzgojeni ljudje s srčno kulturo kaj takega ne počenja; neubogljivi in ošabni pa tako ničesar ne poslušajo. Ta odgovor smo navedli zato, ker se je zelo

veliko otrok pritoževalo, da so součence in prijatelje sicer opozarjali, naj ne mečejo odpadkov po cestah, pa so jih le-ti posmehljivo zavračali z besedami kaj te briga. Nekdo je kritično priznal: Doslej se nisem opozarjal součenca, če je vrgele odpadke na cesto, odslej pa ga bom, ker vem, da takšno početje ni najlepše. In spet — doslej sem tudi sam večkrat vrgele odpadke na cesto, v bodoče pa ne bom več ... Sicer pa se med vrsticami pod tem vprašanjem večkrat pojavljajo predlogi, da naj bi v mestu namestili še več košev za odpadke. Nek učenec prvega razreda prve osnovne šole je napisal, da bi bilo prav, če bi na to opozarjali tudi starejše. Jaz bi jih, je nadaljeval, pa se ne upam ...

Peto vprašanje smo zastavili takole: Ali si morda kdaj sam sodeloval pri trganju lepakov z reklamnih desk? Kaj bi storil ti, da bi lepaki na deskah ostali vedno čisti?

Medtem, ko je ogromna večina dijakov in učencev zapisala, da ni nikoli sodelovala pri trganju lepakov, pa so prenekateri priznali, da so počenjali to. Hkrati s tem so seveda objavili, da tega ne bodo več delali. Sicer pa so predlagali posebne tablice z napisi: »Ne trgaj lepakov!« in podobno. Zraven tega so otroci predlagali, da naj bi okoli reklamnih desk postavili primerne ograje, nadalje, da naj bi deske postavili tako visoko, da jih otroci ne bi dosegli itd. Medtem, ko so se nekateri spominjali čuvajev, pa so drugi menili, da bi plakate najbolje zavarovali s šipami ali žično mrežo.

Kot rezultat drugega, tretjega, četrtega in petega vprašanja smo postavili šesto, ki se je glasilo: Ali bi hotel sodelovati pri posebni milici ali straži, ki bi čuvala nasade v mestu in skrbela za čistočo ulic?

V odgovor na to vprašanje je neka deklica zapisala, da bi pri milici sicer sodelovala, toda še rajši bi delala pri Olepševalnem društvu. Neka druga pa je napisala: Sem deklica, ta služba je bolj primerna za fante. In spet je zapisal nekdo: Me ne veseli, da bi si polig šole nakopal na glavo še eno skrb.

Učenec prvega razreda bivše prve gimnazije pa je menil: Ker uničijo več nasadov odrasli, ni rešitve v otroški straži. Zato tudi ne vidim potrebe, da pri taki stvari sodelujem. Veseli smo bili predloga, da naj bi namesto straže ustanovili otroško Olepševalno društvo. Zelo zanimivi so bili tudi odgovori: Ne morem, ker me domači ne pustijo, ali miličnik bi rada postala za čuvanje nasadov, pa spet: Ne bi mogel, ker sem že pri drugih organizacijah in končno: Sodeloval bi, toda najprej je treba tako stražo ustanoviti. Nek učenec s prve osnovne šole se je za stražo močno navdušil in napisal: Saj to je prav prijetna služba. Neka deklica pa je odgovorila: Ker sem deklica, ne verjamem, da bi me kdo ubogal. In končno se je nekdo odrezal: Nimam veselja do uniforme. V kolikor smo doslej obravnavali le najbolj »značilne« odgovore, pa moramo še dejati, da so se otroci v ogromni večini strinjali s predlogom o ustanovitvi posebne pionirske straže za čuvanje nasadov in parkov.

Zdj pa še zadnje ali sedmo vprašanje: Takole se je glasilo: Ali je pri tvojem hišnem svetu že ustanovljen otroški hišni svet? Če ni, zakaj ne?

Med tem, ko so se le redki pohvalili, da so že ustanovili mali hišni svet in da budno pazijo na red in čistočo, pa so mnogi izrekli v odgovor na to vprašanje precej kritičnih besed. Tako je nek učenec zapisal, da takšnega hišnega sveta še nimajo, ker se za to sploh nihče ne zmeni; drugi je ugotovil, da je bolje da ga nimajo, ker bi se potem tudi otroci kregali med sabo, kot odrasli. Velika večina otrok priznava, da do ustanovitve malih hišnih svetov ni prišlo zaradi tega, ker se starejši ne menijo za njihovo udeleževanje. Med odgovori smo našli tudi na te besede: O otroškem hišnem svetu še nisem slišal, mislim pa, da bi bilo lepo, če bi ga imeli ...

Pri kraju smo. Kakor iz prvega dela, tako se tudi iz tega vidi veliko zanimanje otrok za najrazličnejše probleme mesta ob Savinji. Zato bi bilo prav, če bi to zanimanje izkoristili in skušali uresničiti predloge dijakov in učencev. -mb

...se jesen posavlja

šport • šport • šport • šport • šport

Družbeno priznanje telesnovzgojnim delavcem

Dan pred Dnevom republike je predsednik Občinskega ljudskega odbora Celje tov. Rupret Franc sprejel 16 poštovanih amaterskih telesnovzgojnih in športnih delavcev mesta Celje s tovariški razgovor. Ob tej priložnosti je vsem izrazil iskreno zahvalo v imenu Občinskega ljudskega odbora za njihovo večletno poštovno delo na področju telesne kulture, v znak priznanja pa jim je podelil tudi praktična darila. Ta darila so po njegovih besedah le skromen odraz razumevanja in vrednotenja tega dela kot družbeno izredno pomembnega od ljudske oblasti, ki vsekakor ne more poplačati brez števila prostovoljnih ur, ki so jih in jih še vlagajo športni delavci v tem delu. Ljudska oblast si bo prizadevala, da bo v bodoče v skladu z zaključki kongresa telesne kulture po svoji zmogljivosti vselej po najboljših močeh pomagala premagovalni težavi vsem društvom in njihovim delavcem na tem področju. Predsednik tov. Rupret je ob tej priložnosti izrazil željo, da bi naj najodgovornejši delavci nakazali aktualne probleme s področja telesne kulture in njihovega razvoja, ki jih najlažje odpravijo. Po temenitvi so se razvili enostani sprosteno razgovor, v katerem so skorajda vsi udeleženci sprejeli izraziti svoja mnenja kako bi lahko s intervencijo družbenih organizacij in ljudske oblasti napredovali znaten korak naprej pri nadaljnjem uveljavljanju telesne kulture in njenem razvoju v celjski občini. Kot je nakazal že bližnji kongres telesne kulture so se vsi udeleženci strinjali, da je treba v bodoče v največji meri skrbeti za razvoj šolske telesne vzgoje, ki ji je treba ustvariti potrebne materialne pogoje za uspešno izvajanje učnega načrta. V ta namen so se vsi izrazili, da bi v obdobju naslednjih dveh let naj dobile vse šole v celjski občini potrebna igrišča za pouk telesne vzgoje, na katerih pa bi naj bile tudi ustrezne naprave za izvajanje vsaj minimalnega učnega programa. Vzporedno z gradnjo igrišč pa bo treba skrbeti tudi za pokrite prostore. Primer Dobrne, kjer se sedaj gradi nova šola brez telovadnice, se ne sme več ponoviti v celjski občini. Udeleženci so se zavzeli, da bi v Celju, obeh predvojni telovadnici — v Kajševem dijaškem domu in v prostorih, kjer so sedaj garaže Rdečega križa — zopet adaptirali, da bi služile svojim namenom. Cela celota je novih šol, telovadnic pa ni več kot pred vojnimi. Športni delavci so se zavzeli, da bi Občinski ljudski odbor prevzel z novim letom vse športne objekte v vzdrževanje kot ostale komunalne naprave. Vzdrževanje teh objektov, ki služijo vsem državljanom, močno bremenijo proračune društev. Slednje nimajo dovolj sredstev za vzgojo kadrov, revizije in tekmovalnosti. Zato je opaziti, da športni objekti v celjski občini močno propadajo. V razpravi je sodeloval tudi predsednik Obč. LO Celje tov. Rupret, ki je sam dal več konkretnih predlogov za rešitev teh aktualnih problemov. Vsi udeleženci so se strinjali, da je treba v bodoče vsa sredstva, ki jih daje družba zbirati in razdeljevati iz enega centra, iz skladov, ki bi se naj formalno pri občini. Vsekakor bi bilo idealno, če bi večji delovni kolektivi Celja prevzeli patronate nad doletnimi društvami. Vsekakor ne bo odveč, če bi že v letu 1959 organizirali veliko tombolo, katere čisti dobiček bi šel v sklad za telesno kulturo. Vsekakor si lahko obetamo tudi od nabitralne akcije mladine izdatna materialna sredstva, iz katerih se bo financiral naš šport.

Razgovor je dobil takšen obseg, da ga je bilo kar težko prekiniti. Vse je pač preveč lažja, da bi vendarle našli pot za rešitev trenutne krize pri financiranju naše telesne kulture. — V imenu udeležencev se je tovariš Karel Jug, ki je poudaril, da je že kongres telesne kulture izrekel družbeno priznanje vsem delavcem na področju telesne kulture v FLRJ, da pa je počastitev in priznanje od lokalne oblasti vsem udeležencem tem dražje, ker prihaja od ljudi, na katerem območju vlagajo športni delavci vse sile za napredek telesne kulture in s tem neposredno za napredek celotnega mesta. Izrazil je prepričanje, da občinski

LO Celje po svoji zmogljivosti podpira stremeljenja za večjim napredkom tudi na tem področju in upa, da bodo odgovorni delavci tudi v bodoče našli svo razumevanje za premagovanje težav pri odgovornih ljudskih odbornikih in aparatu LO.

Omenjamo še udeležence sprejema: Ambrož Franc, Berk Ivo, Božič Milan in Pavle, Divjak Ivan, Jarošič Nade, Jug Karel, Kavc Andrina, Les Božo, Ložar Rado, Lužnik France, Polutnik Mirko, Zorko Drago, Zorko Majda, Kokot Slavko in Veber Ivan.

XI. TEK REPUBLIKE V LJUBLJANI

Celjski atleti in atletinje so se tudi letos v velikem številu udeležili tradicionalnega »Teke republike« v Ljubljani, ki pada sicer v neugodnem terminu, ko vsi aktivni tekmovalci(ke) preživljajo odmor, a da se po enomesečnem počitku nato zopet prične pripravljati na novo atletsko sezono. Udeleženci iz Celja so zato letos odšli na to prireditel brez predhodne vadbe. Zato se ne smemo čuditi, če jih le redko srečamo na prvih mestih. Pri članicah je zmaga Slaninikova, pri mladinkah Kamenikova, pri st. mladincih se je Naraks uvrstil na drugo mesto, vsi ostali pa so se morali zadovoljiti s slabšimi mesti. Pri članah je na daljši progi bil Mate četrti, pri st. mladincih je bil Kopitar st. četrti, Stebernak peti, pri ml. mladincih Krumpak četrti, pri mladinkah Sorčanova četrta, pri članicah pa Belajeva druga!

KLADIVAR — ZMAGOVALEC

V počastitev Dneva republike je ZNK Celje izvedel 3 dnevni mladinski nogometni turnir, ki je zbral 5 moštev. Gledali smo kar 3 dni lepe in zanimive borbe mladih nogometašev, v katere so krepko posegli tudi mladinci iz celjske občine.

Poglejmo si rezultate: — Olimp: Celje 2:0, Kladivar: Olimp 3:0, Maribor: Olimp 1:0, Celje: Ljubljana 4:5, Maribor: Ljubljana 4:0, Kladivar: Celje 6:0, Kladivar: Maribor 1:0, Olimp: Ljubljana 1:5, Maribor: Celje 8:0 in Kladivar: Ljubljana 4:2. Potemtakem je vrstni red udeležencev naslednji: Kladivar, Maribor, Olimp, Ljubljana in Celje. — Kladivar je vsekakor zaslužen izšel s turnirja kot zmagovalac, čeprav je proti Mariboru dal slabo partijo in je zmagal le po srečnem naključju. — Potemtakem je precej zrel nogometaš, čeprav smo tu in tam videli še vrsto slabosti. Priporočil si je prehodni pokal zmagovalca turnirja in pokal v trajno last. Mariborčani so se tokrat morali zadovoljiti s pokalom za najbolj disciplinirano moštvo. Brez dvoma niso zaostajali za Kladivarjem, po borbenosti in poizrtvovalnosti pa bi jih lahko postavili še pred zmagovalca. Olimp se je boril s spreminjenimi sreči, dočim je bilo v mladim moštvu Celja preveč slabih točk, da bi se lahko uspešneje uveljavili. Ljubljanci so igrali z nekompletnim moštvom in zato so tudi pristali na zadnjem mestu.

Vse je bilo lepo, le organizatorjem so gledalci nekoliko zamerili netočnost, ker se niso držali razpisane urnika tekmovalni (kljub objektivnim vzrokom...). Kritične pripombe smo slišali tudi na račun sodnikov, ki niso ta srečanja vodili tako kot bi bilo potrebno. Časna izjema pri vsem tem je le tovariš Presinger Mirko, čeprav je morda na zadnji tekmi vsaj po mnenju gledalcev oškodoval Kladivarja za 11 metrov.

TURNIR JLA V MALEM ROKOMETU

V počastitev Dneva republike je tudi Celjska garnizija priredila turnir v malem rokometu, kjer je v finalu premagala gimnazijce s 16:12, v borbi za 3. in 4. mesto pa so bili uspešni igralci Partizan Celje-Gaberje nad IKS z 22:7. Izven konkurence je moštvo RK Celje v prijateljski tekmi premagalo moštvo garnizije z 18:12.

Trgovsko podjetje »RESEVNA«, Šentjur pri Celju

razpisuje

2 mesti za trgovske pomočnike(ice) ter
1 mesto saldakontista

Pogoji: Za prvi dve razpisani mesti zvanje kvalificiranega delavca v trgovski stroki. Za mesto saldakontista najmanj 1 leto prakse v knjigovodstvu. Plača po tarifnem pravilniku oziroma po dogovoru. Pismene-ponudbe poslati do 10. decembra 1958.

LESNA INDUSTRIJA CELJE

sprejme:

1. 8 nekvalificiranih delavcev in
2. več kvalificiranih mizarjev

Nastop službe takoj. Plača po tarifnem pravilniku podjetja.

Interesenti naj se zgledajo osebno v sekretariatu podjetja.

KOMISIJA ZA IMENOVANJE DIREKTORJEV PRI ObLO CELJE

razpisuje

MESTO DIREKTORJA
trgovskega podjetja »Kristalija« Celje

Pogoji: Ekonomska srednja ali drž. trgovska šola z najmanj 5-letno prakso v trgovskih poslih ali visokokvalificirani trgovski delavec z 10-letno prakso.

MESTO POSLOVODJE
brivsko-frizerskega salona »STANE« Celje

Pogoji: Brivsko-frizerski delavec z mojstrskim izpitom. Ponudbe z življenjepisom, opisom dosedanjih zaposlitev in kvalifikacij ter potrdilom o nezakazovanju, je poslati na tajništvo Občinskega ljudskega odbora Celje do 16. decembra 1958.

Varpoljčani se pritožujejo

Pred dnevi so nam prebivalci Varpolja in Nizke v Savinjski dolini poslali dopis z 10 podpisani domačinov, v katerem kritizirajo slabo oskrbo z električnim tokom v svoji vasi. V svoji najbrž upravičeni jezi poročajo naslednje:

»Odjemalci električnega toka v vaseh Varpolje in Nizka pri Rečici ob Savinji smo že dalj časa ugrabili, kje je vzrok za skrajno neredno dobavo električnega toka na našem omrežju. Šele pred 2 leti smo zgradili nov transformator, ki je stal lepe milijončke, omrežje nizke napetosti je deloma novo, deloma pa v dobrem stanju in so s tem vsake ukvare izključene. Toka pa le ni in ni. Po temeljitih zasledovanju smo ugotovili, da je kriv za neredno dobavo električnega toka rajonski monter Komar, ker je malomaren in nima čuta odgovornosti do skupnosti. Zdrava kritika je zaželenja, zato upamo, da bo rešila naše vasi nadaljnje zatemnitve.

V mesecu septembru smo bili brez toka 2 noči zaradi tega, ker si je rajonski monter privoščil ribarjenje v Savinji z električnim tokom, katerega je tja napeljal. (Kolkor je s tem trpel mlad ribji zarod, je stvar Ribarske zadruge.) Mi smo bili oškodovani v toliko, da smo bili 2 noči v strogi zatemnitvi, da so mnogim odjemalcem pregorele električne žarnice pa tudi žarnice pri radiosprejemnikih. Oškodovani smo bili tudi za plačani prispevek za števino, katero smo morali plačati, četudi toka v števnu ni bilo. Glede blagajnika, kateremu je poverjeno pobiranje tokovine in števne pa moramo reči, da je dovolj vesten in točen, žal pa blagajnikova točnost ne poganja naših strojev in se tudi ponoči ne svetli.

V mesecu oktobru ni bilo toka 6 večerov, v novembru pa je bila nerednost že takoj prve dni rekordna. Odvzem toka v tem primeru je bil zaradi popravila A droga na nizki napetosti. Zaradi izmenjave enega droga 3 noči »zatemnitve!«

UCITELJSKE — ZMAGOVALEC

Na tradicionalnem turnirju v malem rokometu, ki ga prireja gimnazija vsako leto ob prazniku republike, so bili letos naslednji izidi:

1. skupina: učiteljice: gimnazija II 11:5, učiteljice: vajenska I 11:7 in vajenska I: gimnazija II 6:0.

II. skupina: ESS: IKS 10:14, gimnazija: ESS 21:5 in gimnazija: IKS 16:11. Finalna tekma za naslov zmagovalca med učiteljicem in gimnazijo je bila zelo razburljiva. V polčasu so vodili učiteljice s 6:3, tik pred zaključkom tekme pa so gimnazijci izenačili na 9:9. Podaljšek 2 x 5 minut je prinesel zmago učiteljic s 11:9. Zmaga mladincev iz učiteljice je bila rezultat boljše igre. Za učiteljice so bili uspešni: Milinovič 5, Moik 3, Ogrizek 2 in Polanc 1, za gimnazijo pa Goršič in Golnce 3, Jan 2 in Kolar 1.

Komisija za razpis delovnih mest v KOMUNALNI BANKI Celje

razpisuje naslednja delovna mesta za podružnico KB Celje v Zalcu:

1. REFERENTA DRUŽBENE EVIDENCE
2. REFERENTA V KNJIGOVODSTVU
3. ŠTEVCA V BLAGAJNI

Pogoji: za delovna mesta pod točko 1 in 2 je potrebna popolna srednješolska izobrazba, za delovno mesto pod točko 3 pa nižja srednja šola. Prošnje s priloženim življenjepisom in zadnjim šolskim spričevalom je treba poslati na Komunalno banko Celje v roku 15 dni po objavi.

KOMISIJA ZA SKLEPANJE IN ODPOVEDI

pri trgovskem podjetju »N A Š A K N J I G A«, Celje, Stanetova 10
razpisuje naslednja delovna mesta:

1. računovodje,
 2. poslovodje knjigarne in papirnice.
- Pogoji pod 1: računovodja z najmanj 5-letno prakso.
Pogoji pod 2: visokokvalificiran delavec knjigotrške stroke s 5-letno prakso, visokokvalificiran delavec z 8-letno prakso, kvalificiran delavec z 10-letno prakso.

Nastop službe pod 1: 15. januarja 1959, nastop službe pod 2: možen takoj.

Prošnje je vlagati v Komisijo za sklepanje in odpovedi delovnih razmerij pri trgovskem podjetju »N A Š A K N J I G A«, Celje. Plača po tarifnem pravilniku podjetja.

objave in oglasi • objave in oglasi

UPRAVNI ODBOR INSTITUTA ZA HMELJARSTVO ZALEC razpisuje

štipendijo za študij na Prirod.-mat. fakulteti — biološka smer, v znesku, ki je določen z zakonitim predpisi in v skladu z gmošnim stanjem štipendista.

Pogoji za dodelitev štipendije so:
1. da bo štipendist po končanem študiju sprejel službeno mesto, ki mu ga odredi dajalec štipendije in to najmanj za toliko časa, kolikor bo sprejemal štipendijo;
2. da se bo zaposlil vsako leto v poletnih mesecih pri Institutu za hmeljarstvo;
3. da bo sklenil z Institutom za hmeljarstvo v Zalcu ustrezno pogodbo.
Reflektanti naj pošljejo svoje prijave v 15 dneh od dneva objave tega razpisa.

OBJAVA

Delavski oder Celje obvešča vse zainteresirane za dvorano, da se dvorana rezervira dnevno od 10. do 12. ure z naročilnico pri hišniku v prostorih Delavskega odra. V zimskih mesecih je potrebna plačati dvorano vnaprej.
Obenem vabi Delavski oder vse ljubitelje odrske umetnosti — amaterje, da se vključijo v dramsko ali lutkovno sekcijo, mladina pa k mladinskemu gledališču. Prijave pri tajništvu OSS, Sladnov trg 5/II, Celje.

ZDRAVSTVENA POSTAJA VOJNIK

razpisuje mesto
HONORARNEGA KNJIGOVODJE
Nastop službe, dne 1. decembra. Ponudbe pošljite na gornji naslov.

radio 202m

NEDELJA, 7. decembra 1958
12,00 Zabavna glasba, vmes objave
12,10 Zeleni ste — poslušajte!
12,15 Zeleni ste — poslušajte!

PONEDELJEK, 8. decembra 1958
17,00 Celjska kronika
17,10 Igra veliki zabavni orkester Frank Chacksfield
17,20 Športni tednik
17,30 Zeleni ste — poslušajte!
17,45 Zabavna glasba, vmes objave

TOREK, 9. decembra 1958
17,00 Celjska kronika
17,10 Igra Trio Ota Pestnerja
17,30 Zeleni ste — poslušajte!
17,45 Zabavna glasba, vmes objave

SREDA, 10. decembra 1958
17,00 Celjska kronika
17,15 Slovenske umetne pesmi poje basist Franc Leskovec
17,30 Zeleni ste — poslušajte!
17,45 Zabavna glasba, vmes objave

ČETRTEK, 11. decembra 1958
17,00 Celjska kronika
17,10 Igra ansambel »C 3«
17,30 Zeleni ste — poslušajte!
17,45 Zabavna glasba, vmes objave

PETEK, 12. decembra 1958
17,00 Celjska kronika
17,10 Pojeta ženski pevski zbor Svoboda Polzela in moški zbor »Bratov Ipavceve« iz Šentjurga
17,30 Zeleni ste — poslušajte!
17,45 Zabavna glasba, vmes objave

SOBOTA, 13. decembra 1958
17,00 Celjska kronika
17,10 Za vsakogar nekaj
17,30 Zeleni ste — poslušajte!
17,45 Zabavna glasba, vmes objave

PODALSANJE VOZNIŠKIH KNJIZIC ZA VOZNIKE-AMATERJE

Obveščamo voznike-amaterje motornih vozil, da podaljšujemo veljavnost voznških knjižic, katerih veljavnost poteče do 31. 12. 1958. Vozniška dovoljenja za mesto Celje bomo podaljševali vsak dan od 7. do 12. ure v prometni pisarni na Trgu V. kongresa 1. Vsi ostali vozniki-amaterji bodo podaljšali svoja voznška dovoljenja pri matičarjih na krajevnih uradih. Podaljšanje je takse prosto.
Kdor do 31. 12. 1958 voznško knjižico ne bo podaljšal, ne bo mogel voziti motornih vozil v javnem cestnem prometu.
Iz pisarne Tajništva za notranje zadeve OLO Celje.

SPREJMEMO TAKOJ:

Elektromehanike, elektromonterje, kvalificirane in polkvalificirane. — Samska stanovanja v kratkem času na razpolago.
Ponudbe na upravo lista pod »Montažer«.

PRODAM ugodno dobro ohranjeno spalnico.

Naslov v upravi lista.

PRODAM dobro ohranjeni dve postelji z nočnim omaračima, psiho in okroglo mizo s 4 stoli za 23.000 din. Ogled pri Meško, Celje, Aškerčeva 1-III.

PRODAM samsko spalnico. Parežnik Ivan, Celje, Trubarjeva, žel. blok, 4 vhod, 2. nadst.

PRODAM malo posestvo v Savinjski dolini. Naslov v upravi lista.

PRODAM živinsko kremo, prasiča plemenja in zidno opeko. Mastnak, Gorica, Dobrna.

PRODAM odlično ohranjeno klavirsko harmoniko znamke Schönlitz; 96 basov, 6 registrov.

PRODAM ugodno vinograd s kletjo in malim sadovnjakom. Lepa in primerna lega za nov nasad. Dečman Angela, Dramlje 3.

PRODAM ugodno, moderno skoraj novo spalnico iz jesenovega furnirja. Naslov v upravi lista.

PRODAM hišo z vrhom ob glavni cesti v Laškem. Poizvedbe: Vastič Danica, Vrteče, p. Laško.

PRODAM 8 starih železnih postelj (UNRA). Ogled dnevno od 10. do 12. ure v Diagnostični postaji, Gregorčičeva ulica 6.

KUPIM 10-litrsko sadno stiskalnico. Maček, Celje, Prežihova 26.

KUPIM lokal v centru. Ponudbe na upravo lista pod šifro »Tajski gotovine«.

V NAJEM dam 1 ha posestva s stanovanjem v Celju. Rebeušek, Celje, Aškerčeva 4.

ZDRAVNICA išče opremljeno sobo v mestu.

Ponudbe na upravo lista pod »Decembre«.

ZATEKEL se je pes volčjak, sliši na ime »Jaks«. Na ovrtnici je napisano »Ajaks«. Vprašati pri: Zupan Peter, Celje, Vodnikova 7.

ZAHVALA

Pacient Gajšek Alojz iz Kompol se iskreno zahvaljuje vsemu zdravstvenemu osebju kirurškega oddelka Bolnišnice v Celju, za vso poizrtvovalnost, ker so mi rešili življenje. Posebna zahvala gre dr. Sušteršiču, dr. Dolinarju, dr. Orlu, dr. Hrašovecu, sestri Tereziji, sestri Minki in sestri Ivanki. Gajšek Alojz

kino • kino • kino • kino

KINO UNION, CELJE

Od 5. do 8. 12.: »Smrt na cesti«, angleški barvalni film.
Od 9. do 12. 12.: »Indijanski borec«, ameriški barvalni film.

KINO METROPOL, CELJE

Od 3. do 6. 12.: »Kapetan iz Köpenicka«, nemški film — satira.
Od 7. do 10. 12.: »Zeleni ogenj«, ameriški barvalni film.
Od 11. do 14. 12.: »Priateljstvo nagovarjanec«, ameriški barvalni film.
Dne 7. 12. matineja »Pesem z ulice«, italijanski film.

ZAHVALA

V neizmerni boli ob izgubi našega dragega očeta, ljubega dedka, strica in tasta

MASTNAK ALOJZA

se najpristrčneje zahvaljujem primariju dr. Flajsu, dr. Završniku ter strežnemu osebju interne celjske bolnišnice za njihov trud in poizrtvovalnost. Prisrčna hvala vsem sorodnikom, pevcem, prijateljem in znancem, ki so ga spremili do njegovega poslednjega doma.

Celje, 20. novembra 1958.

Zalujoči sin SLAVKO v imenu vseh ostalih

Priznanje TVD Partizan CELJE-POLULE

V tekmovalstvu za pokal Ljudske pravice, ki ga vsako leto izroča redakcija tega lista za dejavnost na področju telesne vzgoje, so v letošnjem letu nastopala iz celjskega okraja društva Partizan Celje-Gaberje, Polule, Mozirje, Gomilsko, Slov. Konjice — vsa kot najresnejši tekmeči, ki so več ali manj s svojimi celotnim izpolnila vse tekmovalne pogoje. V skupino nagradjenih društev se je uvrstilo iz celjskega okraja Partizan Polule, najmlajše društvo v okraju, ki je v kratkem času svojega obstoja pokazalo izredno vitalnost in razumevanje za hoteenje mladine na področju telesne kulture. Društvo, ki deluje v južnem predelu mesta, je zbralo v svoje redne vrste že preko 200 mladih ljudi, v pretežni meri delavsko mladino. Preko pestrih oblik vadbe in društvene življenja nudi društvo vsem mladim ljudem potrebno razvedrilo in zdravo vzgojo. S skromnimi sredstvi in z veliko poizrtvovalnostjo društevni delavci je to obrobno društvo v celjski občini na najboljši poti, da postane primer in vzor ostalim društvom kako je treba skrbeti in delati za vzgojo mladih pokolenj na področju telesne kulture! Kaj bi zgubljali besede o podrobnostih... Ali naj pišemo, kako si mladina sama ustvarja športne objekte s prostovoljnimi delom, ali morda o tem, kako je napredovala za prireditel za športe, orientacijske pohode, kako skrbi za vzgojo vadičeljskega kadra, zbiranje finančnih sredstev, za vzorno gospodarjenje in podobno. Preveč je odlik, da bi jih lahko vse omenili. Vse priznanje velja izreči celotnemu članstvu, mlademu vadičeljskemu kadru, terenskemu odboru SZDL in vzornima društvoma delavcem tov. Pušniku in Lesu. Želimo si le, da bi imeli več takih društev Partizana v celjskem okraju in vsekakor bi potem lahko govorili, da korakamo na področju telesne vzgoje s hitrimi koraki novim uspehom naproti.

V znak priznanja za dosežene uspehe v letu 1958 je TVD Partizan Polule prejelo od republiške zveze Partizana Slovenije denarno nagrado 25.000 din. Čestitamo!

CELJSKI TEDNIK — IZDAJA OKRAJNI ODBOR SZDL V CELJU — UREJUJE UREDNIŠKI ODBOR — ODGOVORNI UREDNIK TONE MASLO — UREDNIŠTVO IN UPRAVA: CELJE, TITOV TRG 3 — POŠTNI PREDAJ 16 — TEL. UREDNIŠTVA 24-23, UPRAVE IN OGlasNEGA ODDELKA 25-23 — TEKOČI RAČUN 603-11-606-1/3-266 PRI MEŠTNI HRANILNICI V CELJU — IZHAJA VSAK PETEK — LETNA NAROČNINA 500 DIN POLLETNA 250 DIN, CETRTLETNA 125 DIN — ROKOPISOV NE VRACAMO — TISKA CELJSKA TISKARNA V CELJU

Nemški škandal, ki je zdramil množice

Tole pa je resnična Rosemarie Nitribitt, slikana v kopalnici. Slika je bila najdena v njenem stanovanju po njeni tragični smrti.

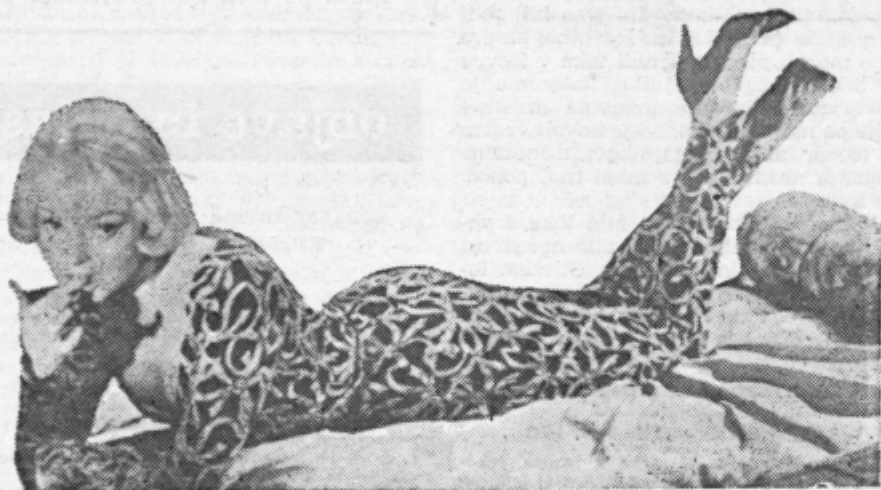
Gre za resnično in filmsko zgodbo najdražje prostitutke v Zahodni Nemčiji. Eno in drugo je v Nemčiji dvignilo obilo prahu, vsekakor pa več kot kak politični dogodek, pa naj si bodo volitve ali karkoli.

Rosemarie Nitribitt je v resnici žival. Kot vojna sirota je bila v internatu francoske okupacijske oblasti v Niedermendingu, kjer je že s štirinajstimi leti pobegnila in si izbrala dvomljiv poklic cestne lajdre. Toda dekletce je znalo bistro presoditi svoje okolje in si ustvariti iz lastne in pokvarjenosti visoke družbe blesčeče donodke. Iztrgala se je objema perverznih trgovčičev malega mesta in se podala v

Frankfurt, kjer je kmalu postala »intimna prijateljica« največjih finančnikov in baje celo visokih državnih uradnikov. Komaj polnoletna cipa se je že vozila v Mercedesu 190 SL, biva'la v razkošnem stanovanju, ki je bilo obloženo s perzijskimi preprogami, njene omare pa so bile polne kožuhovine in dragih oblek.

Toda kjer se gibljejo visoki krogi, tam je veliko bolj nevarno. Kot priležnica magnatov, ki so bili na videz pošteno družinski poglavarji, se je v nečem močno ušela. Precenjevala je svoje čare in ni računala, da lahko v usodnem trenutku kup denarja odtehta njeno zapeljivost. Najprej so se v Franciji v časopisih znašli članki o njenih rednih »gostijah« in »gostih«. Opremljeni so bili z dvomljivimi posnetki. Baje se je takrat vez industrijski kartel zamajal v svojih temeljih. Prišli so konkurenti njenih »prijateljev«, ki za mnogo več denarja niso snubili njenega telesa, temveč njene izjave. Kajti škandal pokoplje še tako močne finančnike. Zgodilo se je to, kar bi po vsej logiki lahko pričakovali. Nekega dne so našli Rosemarie Nitribitt ubito v njenem stanovanju, kmalu za tem tudi njenega morilca, ki pa (kako pretkano in zanimivo) ni bil velik magnat, marveč srednji trgovčič...

Rosemarie Nitribitt je bila domala že pozabljena, ko se je pod peresom Ericha Kubyja rodila nova Rosemarie. Nodolgo za tem je nastal tudi film po njegovem tekstu. Glavno vlogo so zaupali naši dobri znanci Nadji Tiller. Zelo podobnim doživljajem resnične Rosemarie so zdaj sledili pogledi kamere in množice filmskih delavcev. Med visokimi, tudi cerkvenimi krogi se je začel boj proti ljudem, ki so snemali ta boleč škandal na filmski trak. Združenja imetnikov filmskih dvoran so napovedala bojkot nastajajočega filma. Toda filmarji so pretkano šli s filmom na festival v Benetke. V Benetke je hkrati s filmom prišel tudi srdit protest nemškega zunanega ministra. Navkljub temu je film dobil nagrado. Zdaj je zahrumelo v Nemčiji. V Münchnu je množica m'adine, ki naj ne bi smela vedeti, kako ga lomi'lo njihovi najvišji očetje, navallila v kinodvorane in zahtevala, da prikažejo prepovedani film. Bojkot je bil zlomljen in v Münchnu samem je v 20 dneh gledalo film nad 100.000 ljudi. Baje so se Nemci ob tem filmu začeli bolj zanimati za početje in profite svojih delodajalcev. Če je res tako, potem je razvpita Rosemarie nehote storila tudi nekaj koristnega v svojem življenju.

V filmu »Deklica Rosemarie« nastopa v vlogi »najdražje prostitutke« p'vojnje Nemčije znana igralka Nadja Tiller.

bodice • bodice • bodice

O ZALOŠKI GRASČINI

Preljuba zaloška grasčina, zbledele ti blišče je davnih dob! Se malo, pa boš razva'ina, razpadlega kamenja grobi!

Prepih buči po celi hiši, da steklo v oknih se drobi. Tu so podgane si in miši svoj dom izbrale med ljudmi.

So pljunki tu po tleh, po steni, stranišče pa — to je obup! Nikjer sledu o higieni! Tu prost živi bacilov strup!

Kje si, junak, ki z roko smelo odčaraš nam zakleti grad in spet Trnufčico v veselo in zdravo prebudiš pomlad?

Naj lepa zaloška grasčina človeku dela dom bo zdrav! Naj še zanamca hram spomina ohranjen bo! Tako bo prav!

Brez besed

Velike skrbi velikega človeka

Blaž Požin, eden najvišjih Jugoslovancev se mudi na zdravljenju v zdravilišču Novo Celje. Blaž je 26 let star ter je 2 metra in 17 centimetrov visok. Iz Hercegovine ga je življenjska pot privedla na delo v Slovenijo. Razumljivo, da ima sprčo svoje telesne velikosti precej več skrbi kot drugi. Vsak kos oblečila mora biti narejen po meri in to nekaj stane. Še kolo bi mu morali izdelati po meri, ker se pač z navadnim kolesom ne more voziti. Kar kopica skrbi. In tem se je pridružila še ena, kje dobiti sebi primerno življenjsko družico?

OGLAS V ČASOPISU
je najboljša reklama

PIRATI v čistemanskem morju

»O tem ni dvoma. Zvežite ga!«

Iz kopice mož, ki je stala naokrog in prisluškovala pogovoru med kapitanom in Gilbertom, so stopili trije pirati, zvezali detektivu roke in noge in ga zavlekli v tesen pregradek v baraki. Ko so odšli, so porinili pred vrata zapah. Gilbert se je s težavo zavlekel do stene in položil nanjo uho v upanju, da ujame pogovor med pirati. Toda do njega je prihajalo zgolj nerazločno mrmljanje glasov in votlo bobnenje korakov po pločevinastem krovu podmornice. Čez čas je vse utihnilo. Gilbert je legel na bok in zaprl oči.

V vsem svojem življenju je videl in doživljal zgolj zlo, razvrat in zločin v njuni najdoslednejši in najokrutnejši podobi. Ta hip, ko je ležal v temi in čakal smrti, ga je obšla misel, da je pravzaprav opeharjen za nekaj, česar ni bil nikoli deležen, kar pa je vendarle bistvena sestavina življenja, če naj ima vsaj trohico smisla. Njegov oče je bil lopov, ki se ga je komaj spominjal, ker ga je videval le poredko in še to le takrat, kadar ga je pijan prišel obiskat nekam, kjer je bil v reji. Spomin na tisti kraj je bil zelo meglen in zvezan z občutkom samote in strahu pred ljudmi, ki so bili njegovi varuhi. Ven ni smel nikamor, dolge dneve je preždel v tesni sobici ali pa na zapuščenem dvorišču, ograjenem z visokim zidom. Spominjal se je nekega odurnega ženskega bitja, ki mu je streglo. Nekega dne je prišla policija. Bilo jih je vse polno po mračnih tesnih hodnikih in na dvorišču. Glasno so govorili, tekali po stopnicah, preiskovali predale, omare, zasliševali. Večkrat so ponavljali besede umor, tihotapci, mamila. Spraševali so tudi njega, kdo je in kaj počne tod, vendar od strahu ni mogel spregovoriti niti besedice. Potem so ga odpeljali iz tiste hiše v veliko, umazano rumeno poslopje z visoko železno ograjo. Tam je bilo vse polno drugih otrok, ki so se ga vsi izogibali. Bili so neprijazni z njim in celo negovalke, oblečene v modre progaste predpasnike, so ga gledale — kako ostro je čutil vsebino teh pogledov — s tujimi, mrzlimi očmi. Kasneje, ko je bil že večji in se je hodil iz sirotišnice učiti čevljarke obrti, je zvedel, da je bil njegov oče morilec in da matere sploh nima — kdo ve, kje je.

Lepega dne je pobegnil iz zavoda. Potikal se je po predmestju in živel nekaj časa od miloščine. Potem je srečal skupino žeparjev. Se jim pridružil in postal eden najspretnjših tatov v Melbourneu. Pričenjal je vlamljati v banke in se ukvarjati s preprodamo mamil. V melbournskem podzemlju je zaslovel kot človek, ki mu vse uspe. Česar se loti. Vlomilci, tihotapci in tatovi so gledali nanj s spoštovanjem in strahom in čutil je, da je kljub občudovanju, s katerim so gledali nanj njegovi tovarši, med njimi in njim nekakšna pregrada. Vsi so se mu pokoravali, vendar ni bil nihče izmed njih njegov prijatelj. Poznal je vse velike melbournske zločince tistih dni: Collisa, Patricka, Haewena in Robba, pa Garricka in Mc Thorpa. Gibal se je v njihovi družbi in jim pogosto pomagal pri vlomih, vendar jih ni maral, ker tudi oni niso čutili do njega nikakršne naklonjenosti razen spoštovanja do njegovih sposobnosti. Ko je Patrick umoril šestletnega otroka, ker mu starši niso mogli plačati zahtevane vsote, se je Gilbert zgrozil in prvič v življenju jasno čutil, da je to, kar počne, pa čeprav si ni bil umazal rok s krvjo, nečisto opravilo. Čutil je, da brede v močvirje in že sama misel, da bi utegnil kdaj umoriti človeka, ga je spravljala ob pamet. Do Patricka je začutil nepremagljiv gnus. Sklenil je, da prekine s svojim načinom življenja in poišče stik z onim drugim svetom, o katerem ni vedel ničesar drugega, kot to, da mu je sovražna. Zvečer po tistem dnevu boja s samim seboj je obiskal inšpektorja Mc Dulla, očeta njegovega sedanjega predstojnika, in mu

ponudil, da ujame Patricka pod pogojem, če mu za njegove zločine ne bodo sodili s smrtjo. Stari Mc Dull je bil izreden človek in tudi edini, ki je Gilbert čutil do njega odkritosrčno naklonjenost, ko ga je spoznal. »Kaj vam morem,« mu je rekel stari, ko mu je Gilbert v sprejemnici njegovega privatnega stanovanja povedal kdo je in zakaj ga je obiskal. »Kaj vam morem drugega, kot da vam želim vso srečo. Nočem vam lagati, zato vam ne morem obljubiti ničesar drugega kot to, da bom zastavil ves svoj vpliv, če mislite pošteno. Skoro prepričan sem, da bo sodišče v polni meri upoštevalo vašo spreobrnitev in da vam bo sodilo milo.« S tem varkom upanja se je Gilbert odpravil na svoj prvi lov za zločincem. Po tednu dni je odkril sled za Patrickom in ga dva dni kasneje v dvoboju ranil in odpeljal na stražnico, ko je policija že obupala, da

bo morilca kdaj ujela. Mc Dull je izpolnil svojo obljubo. Gilbert je bil obojen na štiri leta pogojnega zapore in stari inšpektor mu je ponudil službo. Gilbert je sprejel in se kmalu izkazal. Njegov prvi večji uspeh je bila afera v Launcestonu, ko je v kratkem času zasledil in polovil celo tolpo izsiljevalcev in morilcev. Odpotoval je v Ameriko v kriminalno šolo in hitro napredoval. Potem se je spet vrnil v Avstralijo in kmalu zaslovel kot eden najboljših policijskih uradnikov. Leta 1935 je cenijo ponudbo ameriške vlade in stopil v šolo obveščevalne službe. Med drugo svetovno vojno je izvršil več nevarnih nalog. Nekajkrat je s padalom odskočil nad Nemčijo in zasedeno Francijo in se vselej zopet rešil in prebil nazaj k zaveznikom. Po končani vojni se je zopet vrnil v Melbourne in sprejel začasno službo pri Mc Dullovem sinu, ki je sledil očetu. Ponujali so mu mesto inšpektorja že večkrat, vendar je odklonil. Na tihem je vedno upal, da se bo naselil nekje na deželi in ukvarjal z živinorejo. Vkljub svojim uspehom je vendarle čutil, da ga tudi tod, v policijskih krogih, prav tako kot prej v zločinskih, nihče iskreno ne ljubi, čeprav vsi cenijo njegove sposobnosti. Zdel si je mirnega, prijetnega življenja sredi prijaznih ljudi, nekje, kjer bi nihče ne poznal njegove preteklosti.

Zdaj je torej vsega konec. Kako bedasto, bedasto... Zakaj se ni umaknil, ko je zasledil stražo? Zaradi tega slučajnega »nekaj« je zdaj še ob tisto trohico sreče, o kateri je vse dni sanjal. Sleherno upanje je brez smisla. Ubili ga bodo, ubili, ubili. Peter je nemara že na poti k radioodajni postaji... Mogoče že pristaja ob pomolu vzhodnega otoka. Privezuje čoln, teče preko deska in krene po poti, ki vodi mimo Wrightove hiše navkreber.

Nič ni vedel, kako dolgo že leži v temi. Ura je lahko štiri ali pet. Zgubil je občutek za čas, vrvi so ga rezale in v telo mu je legala zoprna otrplost.

Mahoma je v bližini barake nastal hrup. Nekaj ostrih krikov in topot nog. Neka vrata so loputnila in se spet odprla, ljudje so tekli na plano in se sporazumevali v odsekanih stavkih.

»Wo? Was?«
Koraki so odlomastili po goščavju. Preteklo je nekaj mučnih minut. Gilbert se je vzravnal in napeto prisluškoval.

Koraki so se vračali. Nekdo je zmerjal v dobri angleščini.

»Damned monsters! You bloody digbrader!«

Pred barako so se ustavili. Kapitanov glas, hripav od spanja, je spraševal v slabi angleščini. V odgovor je dobival sočne psovke. Potem je nastalo spet kratko prerivanje in čez nekaj minut so se odprla vrata v pregradek, na Gilberta je padlo težko telo in se zavalilo na stran.

»Sto hudičev!« je preklinjal zvočen bariton. Potem je dodal bolj tiho: »Kje neki je Gilbert?«

»Tik poleg vas, budalo sto tisočkratno! Kak hudič vas je gnal za mano?«

Peter je molčal.

»Kje za vraga ste imeli možgane, človek božji! In zakaj niste storili, kot sva se zmenila!«

»Kaj vem. Mislim, da potrebujete mojo pomoč,« je rekel Peter tiho.

»Vašo pomoč, prekleto, vrag naj jo vzame! Kaj imava zdaj od vaše lahkomišelnosti! Oba naju bodo poslali v večna lovišča in tam po vsej priliki vaša pomoč ne bo nikomur več potrebna.«

»Čemu se razburjate. Ujeta sva, pa amen in mesto da se bedasto prerokava, raje pomisliva na možnost...«

Gilbert se je žolčno zasmeljal.

»Govorite o možnosti, kakor da nama je treba zgolj zažvižgati, pa bo od nekeod priletela. Ali sploh veste, kaj pomeni beseda možnost? Če vidite nad prepadom na tanki vrvi, še imate možnost, dokler se seveda vrv ne pretrga. Tukaj pa, sredi zločincev, nekaj milj oddaljena od ljudi... Kakšno možnost, m'slite, da imava?«

»Možnost je, prepričan sem, le iztuhtati je treba nekaj pametnega,« je zašepetal Peter. »Zbežati morava, to je kot enkrat ena.«

»Čudovito! Izvolite, sledil vam bom z največjim veseljem kamor vam drago...«

»Ne norčujte se. Ali se lahko ganete?«

»Bi radi plesali?«

»Oh, molčite že in ne kvasite neslanosti. Drug drugemu bi nemara lahko razvezala vrvi. Obrniva se s hrbotom proti hrbtu.«

»Moje roke so otrpe...«

»Obrnite se na bok, z obrazom od mene.«

»Tako ležim že precej časa.«